

พฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออก

MORAL BEHAVIOR OF VOCATIONAL EDUCATION CERTIFICATE STUDENTS
IN VOCATIONAL COLLEGES IN THE EASTERN REGION

นงลักษณ์, คงศิริ
NONGLUK KONGSIRI

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาศึกษาศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารงานศึกษาศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2545

ISBN 974-648-736-1

พฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออก

MORAL BEHAVIOR OF VOCATIONAL EDUCATION CERTIFICATE STUDENTS
IN VOCATIONAL COLLEGES IN THE EASTERN REGION

นงลักษณ์ คงศิริ

NONGLUK KONGSIRI

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2545

ISBN 974-648-736-1

**MORAL BEHAVIOR OF VOCATIONAL EDUCATION CERTIFICATE STUDENTS
IN VOCATIONAL COLLEGES IN THE EASTERN REGION**

NONGLUK KONGSIRI

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN VOCATIONAL ADMINISTRATION
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

2002

ISBN 974-648-736-1

COPYRIGHT 2002

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

หัวข้อวิทยานิพนธ์	พฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียง
นักศึกษา	นางนงลักษณ์ กงศิริ
รหัสประจำตัว	41064105
ปริญญา	ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	การบริหารอาชีวศึกษา
พ.ศ.	2545
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร.ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม	ดร.กฤษณีย์ อุทุมพร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียง สังกัดกรมอาชีวศึกษา 3 ด้าน คือ ด้านปัจเจกชน ด้านส่งเสริมความสัมพันธ์ อันติระหว่างมนุษย์ และด้านส่งเสริมความมั่นคงให้แก่ชาติบ้านเมือง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นอาจารย์ และนักเรียนในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียง สังกัดกรมอาชีวศึกษา ปีการศึกษา 2543 จาก 2 วิทยาลัย จำนวน 453 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9398 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ โดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test ผลการวิจัยสรุปว่า

1. อาจารย์และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียน ทั้ง 3 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านส่งเสริมความเจริญมั่นคงให้แก่ชาติบ้านเมือง และด้านส่งเสริมความสัมพันธ์อันติระหว่างมนุษย์ ตามลำดับ สำหรับด้านปัจเจกชนอยู่ในระดับปานกลาง

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ และนักเรียน เกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนทั้ง 3 ด้าน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Thesis Title	Moral Behavior of Vocational Education Certificate Students in Vocational Colleges in the Eastern Region
Student	Mrs. Nongluk Kongsiri
Student ID.	41064105
Degree	Master of Industrial Education
Programme	Vocational Administration
Year	2002
Thesis Advisor	Associate Professor Dr. Preyaporn Wonganutarrochd
Thesis Co-Advisor	Dr. Kritsani Automporn

ABSTRACT

The purposes of this research were to study and compare opinions of teachers and students on moral behaviors of Vocational Education Certificate students in vocational colleges in eastern region into three aspects : individual moral ; human relationship moral ; and of country promotion moral.

The sample of this study were 453 teachers and students in two colleges in the eastern region of 2000 academic year. The data were collected through the questionnaires, the reliability of the questionnaires were 0.9398 ; and analysed by SPSS/PC⁺ program with percentage, mean, Standard Deviation and t-test. The findings were as follows.

1. Teachers and students had opinions on three moral behavior at high level ; and high level in country promotion moral and human relationship moral respectively ; and moderate level in individual moral.

2. A comparison of teachers and students opionions' on three moral behavior were significant differences at the level of .05

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความอนุเคราะห์จาก รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และ ดร.กฤษณีย์ อุทุมพร อาจารย์ผู้ควบคุม วิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจ และช่วยตรวจสอบ แก้ไข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนการปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ จนวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้อย่าง สมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนข้อคิดต่าง ๆ อันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า และเป็นแนวทางในการจัดทำวิทยานิพนธ์จนประสบความสำเร็จ

ขอขอบพระคุณเพื่อน ๆ และบุคคลที่ผู้วิจัยไม่ได้กล่าวถึงไว้ในที่นี้ ที่ให้การสนับสนุน ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

คุณค่าและประโยชน์ใด ๆ ที่เป็นผลจากวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ผู้มีพระคุณและ ครู-อาจารย์ทุกท่านด้วยความเคารพยิ่ง

นงลักษณ์ กงศิริ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญตาราง.....	VI
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 สมมติฐานการวิจัย.....	3
1.4 กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	3
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.6 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	4
1.7 ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
1.8 ขอบเขตพื้นที่หรือสภาพทางภูมิศาสตร์.....	5
1.9 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1.1 ความรู้เกี่ยวกับจริยธรรม.....	7
2.1.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับจริยธรรม.....	9
2.1.3 จริยธรรมที่ควรปลูกฝังในสังคมไทย.....	12
2.1.4 จริยธรรมตามแนวพระพุทธศาสนา.....	17
2.1.5 ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรม.....	21
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	27
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	27
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	28

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	30
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	30
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	31
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	32
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	46
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	46
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	48
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	55
บรรณานุกรม.....	56
ภาคผนวก.....	59
ภาคผนวก ก.....	60
ภาคผนวก ข.....	71
ประวัติผู้เขียน.....	77

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างอาจารย์ และนักเรียนในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดกรมอาชีวศึกษา.....	28
4.1 จำนวนและค่าร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	32
4.2 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนในภาพรวม ตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักเรียน.....	33
4.3 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียน ด้านปัจเจกชน ตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักเรียน.....	34
4.4 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียน ด้านส่งเสริม ความสัมพันธ์อันดีระหว่างมนุษย์ ตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักเรียน.....	36
4.5 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียน ด้านส่งเสริม ความเจริญมั่นคงให้แก่ชาติบ้านเมือง ตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักเรียน.....	38
4.6 เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และนักเรียนที่มีต่อพฤติกรรมจริยธรรมนักเรียน ในภาพรวม.....	39
4.7 เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และนักเรียนที่มีต่อพฤติกรรมจริยธรรมนักเรียน ด้านปัจเจกชน.....	40
4.8 เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และนักเรียนที่มีต่อพฤติกรรมจริยธรรมนักเรียน ด้านส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างมนุษย์.....	42
4.9 เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และนักเรียนที่มีต่อพฤติกรรมจริยธรรมนักเรียน ด้านส่งเสริมความเจริญมั่นคงให้แก่ชาติบ้านเมือง.....	44

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษา คือการสร้างความเจริญให้กับมนุษย์ และยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของตนเอง สังคม และประเทศชาติให้เจริญงอกงามขึ้น ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พุทธศักราช 2540-2544 (2540 : 1) ได้กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพ และสมรรถนะของคน ให้เป็นคนดี มีคุณธรรม มีสุขภาพพลานามัยที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ประเทศไทยต้องปรับเปลี่ยนให้ทันกับสถานการณ์ เพื่อสร้างศักยภาพให้สามารถดำรงอยู่ในประชาคมโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี และสังคมส่วนรวม มีความสงบสุข ดังนั้นเป้าหมายในการจัดการศึกษา จึงมุ่งเน้นการพัฒนาคนให้มีคุณภาพทั้ง 4 ด้าน อย่างสมดุลย์ ตามที่ ลออ การุณยะวนิช (2520 : 19) ได้กล่าวไว้คือ การพัฒนาด้านจริยศึกษา การพัฒนาด้านพลศึกษา การพัฒนาด้านพุทธิศึกษา และการพัฒนาด้านหัตถศึกษา ซึ่งการพัฒนาดังกล่าวเป็นการมุ่งเน้นให้บุคคลมีความรู้ความสามารถ มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์แข็งแรง มีคุณธรรม จริยธรรม ที่สามารถนำไปประกอบอาชีพที่สุจริตเลี้ยงตนเองและครอบครัว ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสันติสุข

ซึ่งเป้าหมายต่าง ๆ ของการจัดการศึกษา กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้นำมา กำหนดเป็นปรัชญาของกรมฯ เพื่อวางเป้าหมายหรือทิศทางในการจัดการอาชีวศึกษา คือ “ทักษะ เชื่อม เปี่ยมคุณธรรม ล้ำเลิศวิชา ใช้เวลาให้เกิดคุณ” ซึ่งตามปรัชญานี้กรมอาชีวศึกษาต้องการสร้าง คนดี คนเก่ง มีทักษะทางด้านวิชาชีพ และใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ เพื่อผลิตบุคคลให้เป็นผู้ที่มี คุณภาพออกมารับใช้สังคม

ในด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนั้น กรมวิชาการ (2523 : 86) ได้สรุปลักษณะ คุณธรรมและจริยธรรมที่ควรปลูกฝังให้กับเด็กไทยไว้ 10 ประการ คือ ความมีระเบียบวินัย ความ ซื่อสัตย์ สุจริต ความขยัน ประหยัด ความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความ กระตือรือร้น ความสมบูรณ์ทางร่างกาย และจิตใจ รู้จักฟังตนเอง ความภาคภูมิใจ ความเสียสละ เมตตาอารี กตัญญูกตเวที ส่วนสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้ประกาศเชิญชวน ให้พี่น้องชาวไทยร่วมใจปฏิบัติตามค่านิยม 5 ประการ คือ ฟังตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความ รับผิดชอบ ประหยัดและออม มีระเบียบวินัย และเคารพกฎหมาย ปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา มีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

จากการนำเสนอข่าวของสื่อสารมวลชน ทั้งหนังสือพิมพ์ วิทยุและโทรทัศน์ ได้เสนอข่าวเกี่ยวกับปัญหาพฤติกรรมเยาวชน การมั่วสุม ปัญหาทางเพศ ปัญหาการคิดสารเสพติดและเฮดส์ และอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชน ทั้งนี้ขอยกบทความของทันตแพทย์หญิงอัปสร บุญประดับ (2534 : 18) มากล่าว ณ ที่นี้ “จากการวิจัยของสถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาฯ พบว่า วัยรุ่นชาวไทย ร้อยละ 57 เคยมีเพศสัมพันธ์ และในจำนวนร้อยละ 28 มีเพศสัมพันธ์กับเพื่อน แฟน และหญิงแปลกหน้า นักเรียนหญิงในโรงเรียนอาชีวะเฉลี่ยทั่วประเทศ ร้อยละ 7 มีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน นักเรียนมัธยมปลาย มีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการโดยไม่ใช้ถุงยางอนามัย ร้อยละ 70 และพ่อแม่ผู้ปกครองไม่ทราบ”

นอกจากนี้ยังมีบทความจากคอลัมน์คุณภาพสังคมของประกัสสร เตียว (2538 : 5) กล่าวว่ จากสถิติที่เด็กกระทำผิดในรูปสำนวนต่าง ๆ ในศาลเยาวชนและครอบครัวกลางเมื่อปี พ.ศ. 2537 พบว่า คดีลักทรัพย์ในเพศชายมี 982 คน ในหญิง 144 คน

ซึ่งปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้เป็นปัญหาส่วนหนึ่งที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชน ซึ่งทุกฝ่ายควรจะร่วมมือร่วมใจในการป้องกันและแก้ไข เมื่อพิจารณาให้ลึกซึ้งแล้ว จะเห็นว่าปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชน มีความเกี่ยวเนื่องกันระหว่างตัวเด็กเอง และสภาพแวดล้อมของตัวเด็ก

สำหรับปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา จากการรายงานของฝ่ายปกครอง พบว่า ในปีการศึกษา 2541 มีนักเรียนกระทำผิด ด้านการแต่งกายผิดระเบียบเป็นอันดับ 1 จำนวน 620 คน รองลงมาเป็นด้านการไม่เข้าร่วมกิจกรรม ของวิทยาลัยฯ จำนวน 160 คน และนักเรียนขาดกิจกรรมหน้าเสาธง จำนวน 140 คน เป็นอันดับ 3 ส่วนความผิดด้านอื่น ๆ มีบ้างเล็กน้อย เช่น การทะเลาะวิวาท ดิฉยาเสพติดประเภทเหล่า และในปีการศึกษา 2542 นักเรียนแต่งกายผิดระเบียบเพิ่มมากขึ้นถึง 840 คน ซึ่งเป็นความผิดที่สูงอันดับหนึ่ง สูงเป็นอันดับ 3 จำนวน 40 คน และความผิดด้านการทะเลาะวิวาทจากเดิม 8 ราย ในปี 2541 เป็น 12 ราย ในปี 2542

จากการรายงานดังกล่าวข้างต้น อาจเป็นไปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนยังขาดความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรมและทักษะทางวิชาชีพ หลักสูตรการจัดการระบวนกรเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล ส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปทางด้านการพัฒนาความรู้ และเสริมสร้างทักษะทางวิชาชีพ ส่วนการพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม ยังไม่มีหลักสูตรการเรียนการสอน และมีกฎเกณฑ์การวัดผลประเมินผลที่แน่นอน ชัดเจน จึงทำให้นักเรียนที่เรียนทางด้านวิชาชีพ ประสบปัญหาทางด้านนี้อยู่มาก ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี (2538 : 31) ได้สรุปรายงานการวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการจัดการอาชีวศึกษา พบว่า คุณธรรม จริยธรรมที่นักเรียน นักศึกษาอาชีวะยังต้องปรับปรุง คือ ความมีระเบียบวินัย การตรงต่อเวลา ความกระตือรือร้นในการทำงาน ความรับผิดชอบ และอื่น ๆ นอกจากนั้น อร่าม โภภิกุล (2529 : 19) กล่าวถึง นายจ้างหรือสถานประกอบการ ต้องการแรงงานจากผู้สำเร็จ

การศึกษาทางด้านวิชาชีพที่มีคุณสมบัติที่ดีเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม คือ มีความอดทน มีวินัย ซื่อสัตย์ มีน้ำใจ มีความรอบคอบ รอบรู้งาน และมีเจตคติที่ดีต่องาน

จากการส่งเสริมด้านการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน นักศึกษาอาชีวศึกษา จากปัญหาที่ค้นพบ จากความต้องการของนายจ้าง และสถานประกอบการดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยต้องการทราบว่า การพัฒนาทางด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน นักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในปัจจุบันเป็นเช่นไร ทั้งนี้เพื่อจะได้รับความทราบข้อมูล ข้อบกพร่องที่ชัดเจนขึ้น เพื่อนำไปสู่การเสริมสร้างพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน นักศึกษาในโอกาสต่อไป จึงทำให้ผู้วิจัยได้จัดทำวิจัยเพื่อสำรวจคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน นักศึกษาอาชีวศึกษา ตามแนวทางของ อมร วรรณนุช โดยได้กำหนดชื่อเรื่องการวิจัยว่า “พฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ตามความคิดเห็นของอาจารย์ และนักเรียน 3 ด้าน คือ ด้านปัจเจกชน ด้านส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างมนุษย์ และด้านส่งเสริมความมั่นคงให้แก่ชาติบ้านเมือง

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ และนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านปัจเจกชน ด้านส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างมนุษย์ และด้านส่งเสริมความมั่นคงให้แก่ชาติบ้านเมือง

1.3 สมมติฐานการวิจัย

อาจารย์ และนักเรียน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดกรมอาชีวศึกษาแตกต่างกัน

1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษา “พฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดกรมอาชีวศึกษา” ได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ตามแนวของ อมร วรรณนุช (ม.ป.ป. : 7) ซึ่งแบ่งประเภทของจริยธรรมที่พึงปฏิบัติเป็น 3 ด้าน คือ

1. จริยธรรมด้านปัจเจกชน ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ประหยัด ความอดทน ความพากเพียรพยายาม การรู้จักพึงตนเอง การใช้ปัญญาในการแก้ปัญหา ความรับผิดชอบ และอื่น ๆ
2. จริยธรรมด้านส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างมนุษย์ ได้แก่ ความสุภาพอ่อนโยน ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่น ความเมตตากรุณา ความมีระเบียบวินัย และอื่น ๆ
3. จริยธรรมด้านส่งเสริมความเจริญมั่นคงให้แก่ชาติบ้านเมือง ได้แก่ ความรักชาติ ความกล้าหาญ ความเห็นแก่ส่วนรวม ความรักในศิลปวัฒนธรรมแห่งชาติ ความซื่อสัตย์สุจริต ยุติธรรม การคงสิ่งเสพติด และอื่น ๆ

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเฉพาะพฤติกรรมจริยธรรม ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษา โดยทำการศึกษาจริยธรรม 3 ด้าน คือ จริยธรรมด้านปัจเจกชน จริยธรรมด้านส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างมนุษย์ และจริยธรรมด้านส่งเสริมความเจริญมั่นคงให้แก่ชาติบ้านเมือง โดยศึกษาจากอาจารย์ และนักเรียนเท่านั้น

1.6 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.6.1 ประชากร

อาจารย์ จำนวน 137 คน และนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำนวน 4,256 คน ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ปีการศึกษา 2543 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 4,393 คน

1.6.2 กลุ่มตัวอย่าง

ได้จากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากจำนวนประชากรแต่ละประเภท โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ R.V.Krejcie และ R.W.Morgan แล้วนำมาคำนวณได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 453 คน

1.7 ตัวแปรที่ศึกษา

1.7.1 ตัวแปรต้น หรือตัวแปรอิสระ จำแนกเป็น

1. อาจารย์
2. นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

1.7.2 ตัวแปรตาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรม 3 ด้าน คือ

1. ด้านปัจเจกชน
2. ด้านส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างมนุษย์
3. ด้านส่งเสริมความมั่นคงให้แก่ชาติบ้านเมือง

1.8 ขอบเขตพื้นที่หรือสภาพทางภูมิศาสตร์

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ได้แก่

1. วิทยาลัยอาชีวศึกษาชลบุรี จังหวัดชลบุรี
2. วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา

1.9 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1. พฤติกรรมจริยธรรม หมายถึง สิ่งที่นักเรียนได้กระทำหรือแสดงออกในการสร้างสันติสุขกับตนเอง สังคม ประเทศชาติ และ โลกมนุษย์ แบ่งเป็น 3 ด้าน

1.1 จริยธรรมด้านปัจเจกชน หมายถึง จริยธรรมที่บุคคลนำมาประพฤติ ปฏิบัติแล้วทำให้ตนเองเกิดความสุข ความเจริญ จริยธรรมประเภทนี้ ได้แก่ ความขยัน ประหยัด ความอดทน ความพากเพียรพยายาม การรู้จักพึ่งตนเอง การใช้ปัญญาในการแก้ปัญหาและอื่น ๆ

1.2 จริยธรรมด้านส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างมนุษย์ หมายถึง จริยธรรมที่ประพฤติปฏิบัติแล้วทำให้มนุษย์อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ได้แก่ ความสุภาพอ่อนโยน ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเมตตากรุณา การรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่น และอื่น ๆ

1.3 จริยธรรมด้านส่งเสริมความเจริญมั่นคงให้แก่ชาติบ้านเมือง หมายถึง จริยธรรมที่ประพฤติ ปฏิบัติแล้วทำให้ชาติบ้านเมืองเป็นปึกแผ่น มีเอกภาพและเป็นเอกราช จริยธรรมประเภทนี้ ได้แก่ ความรักชาติ ความกล้าหาญ ความเห็นแก่ส่วนรวม ความรักในศิลปวัฒนธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตและยุติธรรม การงดสิ่งเสพติด และอื่น ๆ

2. อาจารย์ หมายถึง ผู้บริหาร (ผู้อำนวยการ และผู้ช่วยผู้อำนวยการ) และอาจารย์ที่ปฏิบัติการสอนในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดกรมอาชีวศึกษา

3. นักเรียน หมายถึง ผู้ที่ศึกษาทางด้านวิชาชีพ ในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หลักสูตร 3 ปี คือ ระดับ ปวช.1 ปวช. 2 และ ปวช. 3

4. วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หมายถึง วิทยาลัยอาชีวศึกษาชลบุรี และวิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ซึ่งแต่ละวิทยาลัยฯ เปิดสอนหลักสูตรทางวิชาชีพ 3 คณะวิชา คือ คณะวิชาบริหารธุรกิจ คณะวิชาศิลปกรรม และคณะวิชาคหกรรม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัย อาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 ความรู้เกี่ยวกับจริยธรรม

2.1.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับจริยธรรม

2.1.3 จริยธรรมที่ควรปลูกฝังในสังคมไทย

2.1.4 จริยธรรมตามแนวพระพุทธศาสนา

2.1.5 ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรม

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 ความรู้เกี่ยวกับจริยธรรม

คำว่า “จริยธรรม” เป็นคำที่มีความหมายกว้างมาก ซึ่งมีผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความหมายของ “จริยธรรม” ไว้ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2525 (2531 : 217) ให้ความหมายของคำว่า จริยธรรม คือ ธรรมที่เป็นข้อประพฤติ ปฏิบัติ ศีลธรรม กฏศีลธรรม

นิยะดา ชูณหางษ์ (2536 : 9) กล่าวว่า จริยธรรม หมายถึง ความรู้สึกผิดชอบ ชั่วดี ความซื่อสัตย์และสุจริตที่แต่ละบุคคลมีไว้เป็นหลักประจำตน

บุญเรือง อินทวัฒน์ (2534 : 37) ให้ข้อคิดเห็นว่า จริยธรรม เป็นเครื่องมือสำคัญที่สร้างสันติสุขและสันติภาพขึ้นในโลก เมื่อใดมนุษย์โลกขาดหรือบกพร่องทางจริยธรรม ความโหดร้ายทารุณก็จะเกิดขึ้นและจะกลับเข้าสู่ความสงบเรียบร้อยเป็นสันติสุขและสันติภาพได้ก็ต่อเมื่อจริยธรรมกลับมา

พนัส หันนาคินทร์ (2531 : 23) กล่าวว่า จริยธรรม คือ การประพฤติอันพึงปฏิบัติต่อตนเอง ต่อผู้อื่นและสังคม ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรือง เกษมสุขขึ้นในสังคมและสมาชิกของสังคม

Piaget (1965 : 1) ได้ให้ความเห็นว่า จริยธรรมเป็นลักษณะประสบการณ์ของมนุษย์และมีที่เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ให้ความร่วมมือเกี่ยวกับการจัดเตรียมทางสังคม ในเรื่องความสนใจและอนามัยของแต่ละบุคคล ความสัมพันธ์ร่วมกันในรูปของสิ่งที่ควรกระทำและสิทธิ

Kohlberg (1970 : 4-5) กล่าวถึง จริยธรรม ว่ามีพื้นฐานของความยุติธรรม ซึ่งถือเอา การกระจายสิทธิและหน้าที่อย่างเท่าเทียมกัน โดยมีได้หมายถึงกฎเกณฑ์ที่บังคับอยู่โดยทั่วไป แต่เป็นกฎเกณฑ์แห่งความเป็นสากลที่คนส่วนใหญ่รับไว้ในทุกสถานการณ์ โดยไม่มีการ ชัดแย้ง เป็นอุดมคติ ดังนั้น พันธะทางจริยธรรมเป็นการเคารพต่อสิทธิและข้อเรียกร้องของบุคคลอย่างเสมอภาคกัน

องค์ประกอบของจริยธรรม

อมร กรรณนุช (อ้างใน คณะกรรมการ โครงการการศึกษาจริยธรรมไทย. ม.ป.ป. : 3) ได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของจริยธรรม และได้สรุปผลองค์ประกอบของจริยธรรม จำแนกได้ 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบด้านความรู้ (Moral Reasoning) ได้แก่ ความเข้าใจเหตุผลของความถูกต้อง ดีงาม โดยกระบวนการคิด
2. องค์ประกอบด้านความรู้สึกรู้สึกนึกคิด (Moral Attitude Belief) ได้แก่ ความพึงพอใจ ศรัทธา เต็มใจ เกิดความนิยมยินดีที่จะรับจริยธรรมนั้นมาเป็นแนวทางปฏิบัติ
3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรมแสดงออก (Moral Conduct) คือ พฤติกรรมการกระทำ ที่บุคคลตัดสินใจจะกระทำถูกหรือผิดในสถานการณ์แวดล้อมต่าง ๆ กัน

สมบูรณ์ ศาสตราชีวิน (2522 : 47) ได้แบ่งองค์ประกอบทางพฤติกรรมจริยธรรมออกเป็น 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบด้านความคิด ปัญญา (Cognitive) คือ ความสามารถในการตัดสินใจ พิจารณาว่าอะไรถูกต้อง ไม่ถูกต้อง อะไรดี อะไรชั่ว ด้วยการใช้อนุญาและเหตุผล
2. องค์ประกอบด้านอารมณ์ ความรู้สึก (Affective) คือ ความนิยม ศรัทธา พึงใจที่จะทำความดี ความศรัทธาในธรรม ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ได้เคยปฏิบัติมาจากการพร่ำสอนของพ่อแม่
3. องค์ประกอบด้านจริยธรรมการแสดงออก (Moral Conduct) เช่น การปฏิบัติตามศีล 5 ซึ่งเชื่อว่า โดยปกติแล้วการปฏิบัติจะสืบเนื่องจากอิทธิพลขององค์ประกอบทั้ง 2 ประการ ที่กล่าวมาแล้ว แต่อาจมีการกระทำบางอย่างซึ่งตกอยู่ภายใต้สถานการณ์ที่ยั่ว บีบคั้นให้บุคคลนั้นต้องกระทำ และตกอยู่ภายใต้พลังจิตของบุคคลด้วย ผู้ที่มีพลังจิตเข้มแข็งย่อมชนะสิ่งยั่วยุ่นั้นได้

ประโยชน์ของจริยธรรม

จริยธรรมมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์หลายประการ (อมร กรรณนุช. ม.ป.ป. : 8)

1. ประโยชน์ต่อผู้ประพฤติปฏิบัติ คือ ผู้ใดประพฤติ ปฏิบัติชอบตามหลักจริยธรรมผู้นั้นย่อมมีความสุข ความเจริญ เป็นความสุขแบบปัจเจกบุคคล

2. ประโยชน์ต่อสังคมหรือชุมชน คือ กลุ่มคนที่อยู่ร่วมกัน ถ้ามีผู้ประพฤติปฏิบัติตนดีงาม มากด้วยกัน สังคมและชุมชนนั้น ๆ ก็จะมีแต่ความสุข ความเจริญก้าวหน้า

3. ประโยชน์ต่อประเทศชาติ คือ ประเทศชาติใดที่มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จริยธรรมย่อมอำนวยคุณประโยชน์ให้เกิดความสุข ความเจริญขึ้นในประเทศชาตินั้น กลายเป็น แผ่นดินธรรมในทางปกครอง แผ่นดินทองในทางเศรษฐกิจ ประชาชนก็เจริญด้วยอายุ วรรณะ สุขะ พละ มีความเจริญงอกงามไปบุลย์ตลอดไป

4. ประโยชน์ต่อโลก คือ ทำให้เกิดความสงบและสันติสุขขึ้นในโลก ปราศจากสงคราม ระหว่างลัทธิการเมืองที่แตกต่างกัน โลกจะร่มเย็น ดับเจ็ญได้ด้วยจริยธรรม

5. จริยธรรมให้อาหารทางใจ การปฏิบัติตามจริยธรรม ทำให้เกิดความอึดอ้อมใจ สุขใจ จิตใจเป็นอิสระ ปราศจากความเร่าร้อน จิตใจสว่างและปลอดโปร่ง ซึ่งนับเป็นประโยชน์อันสูงสุด ของจริยธรรม

จากแนวคิดดังกล่าวพอสรุปได้ว่า จริยธรรมคือ การประพฤติปฏิบัติ โดยอาศัยหลักธรรม เพื่อสร้างสันติสุขให้กับตนเอง สังคม และโลกมนุษย์ ซึ่งมีองค์ประกอบของจริยธรรม 3 ประการคือ องค์ประกอบด้านความรู้ องค์ประกอบด้านความรู้สึก องค์ประกอบด้านพฤติกรรมแสดงออก และ จริยธรรมสามารถแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ จริยธรรมที่สร้างความเจริญให้แก่ปัจเจกชน จริยธรรมที่ ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างมนุษย์ และจริยธรรมที่ส่งเสริมความเจริญมั่นคงให้แก่ชาติ บ้านเมือง

2.1.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับจริยธรรม

การพัฒนาจริยธรรมของบุคคลนั้น จะมีการพัฒนาตั้งแต่วัยแรกเกิดจนถึงวัยผู้ใหญ่ ในปัจจุบันทฤษฎีทางจิตวิทยาเกี่ยวกับจริยธรรมที่นักจิตวิทยาและนักการศึกษา ได้ให้ความสนใจ และนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาจริยธรรม ได้แก่ ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Theory) ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) และทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา (Cognitive Development Theory)

ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ นักทฤษฎีกลุ่มนี้เชื่อว่า ทารกเกิดมาพร้อมกับสัญชาตญาณพื้นฐาน 2 ประการ คือ สัญชาตญาณแห่งชีวิต (Eros) และสัญชาตญาณแห่งความตาย (Thanatos) ซึ่งเป็น แหล่งที่ก่อให้เกิดพลังงานทางจิต และจะกระจายการทำงานในระบบของบุคลิกภาพ 3 ระบบ คือ กิเลส (Id) อัดดา (Ego) และความสำนึกคิด (Super Ego) ระบบบุคลิกภาพทั้งสามนี้จะพัฒนาขึ้นตาม ขั้นตอน โดยตัวกิเลสจะเป็นระบบคิดตัวทารกมาตั้งแต่เกิด ตัวอัดดาจะถูกพัฒนาขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่ ในการคิดและวางแผนตอบสนองความต้องการทางกิเลส โดยการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เป็นจริง การพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กเริ่มจากช่วงที่เด็กพัฒนาอัดดาในตอนนี้เด็กต้องพึ่งพา พ่อแม่่มาก จริยธรรมจะได้รับการปลูกฝังและอบรมจากพ่อแม่ผู้ใกล้ชิดเป็นสำคัญ โดยเด็กจะเกิด

การกระทำตามอย่าง (Identification) เด็กจะรับเอาบุคลิกลักษณะบางอย่างของพ่อแม่ที่อยู่ใกล้ชิดมาไว้เป็นของตนเอง ความสำนึกผิด จะเป็นระบบที่ใช้ในการตัดสินว่าสิ่งใดถูกผิด และจะเสนอแนวทางต่าง ๆ ในเชิงอุดมคติมากกว่าความจริง เพื่อความสมบูรณ์มากกว่าความพอใจ ระบบนี้จะประกอบไปด้วยระบบย่อย 2 ระบบ คือ ตัวตนคุณธรรม (Ego Ideal) เป็นระบบที่เด็กจะจดจำการกระทำที่พ่อแม่บอกว่าดีและควรกระทำเอาไว้ อีกระบบหนึ่งคือ มโนธรรม (Conscious) เป็นระบบที่เด็กจดจำการกระทำที่พ่อแม่บอกว่าไม่ดีและไม่ควรกระทำไว้ ระบบย่อยทั้งสองนี้จะทำหน้าที่คอยควบคุมการกระทำของเด็กจนเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ เมื่อใดที่บุคคลทำในสิ่งที่ไม่ดี มโนธรรมก็จะลงโทษ ทำให้บุคคลนั้นสำนึกผิดขึ้นมา จากทฤษฎีจิตวิเคราะห์นี้ จริยธรรมควรจะเริ่มปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็กและบุคคลจะเป็นผู้มีจริยธรรมได้ จะต้องขึ้นอยู่กับคุณธรรมของแต่ละบุคคล และการได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่ถูกต้อง (ถนอม เลขานนท์. 2531 : 18)

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม นักทฤษฎีกลุ่มนี้อธิบายการเกิดจริยธรรมว่า เป็นผลของการถ่ายทอดทางสังคม (Socialization) เป็นผลของการซึมซาบ (Internalization) และเป็นผลของการกระทำตามแบบ (Identification) นักทฤษฎีที่สำคัญของกลุ่มนี้คือ อัลเบิร์ต แบนดูรา (Albert Bandura. 1977) ซึ่งสามารถสรุปความคิดพื้นฐานได้ดังนี้

1. พัฒนาการทางจริยธรรม เป็นผลจากการเรียนรู้ทางสังคม เช่นเดียวกับพฤติกรรมด้านอื่น ๆ ของมนุษย์ นอกจากปฏิกิริยาสะท้อนเบื้องต้น ซึ่งมนุษย์ถูกจัดเตรียมให้มีพฤติกรรมนี้ตั้งแต่กำเนิด ดังนั้น การเรียนรู้จริยธรรมจะกระทำโดยผ่านกระบวนการเลียนแบบ และกระบวนการเสริมแรง โดยมนุษย์จะเรียนรู้แบบอย่างพฤติกรรมของผู้อื่นในสังคมแล้วค่อย ๆ เรียนรู้ปทัสถาน (Norm) จริยธรรมของสังคมด้วยการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงของตน เรียนรู้จากตัวอย่างที่พบเห็นและเรียนรู้จากคำบอกเล่า แต่เนื่องจากการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ตรงมีข้อจำกัด เพราะสิ่งที่เรียนรู้มีมากกว่าเวลาและโอกาสของแต่ละคนจะอำนวย จึงทำให้การเรียนรู้ด้วยการสังเกต (Observation Learning) มีความสำคัญมากในการก่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ และการเลียนแบบพฤติกรรมนั้น ๆ

2. พฤติกรรมจริยธรรมจะถูกควบคุมด้วยความคาดหวังของผลกรรมที่ตามมา และคุณค่าของผลกรรมตามความรู้สึกรู้สึกของแต่ละบุคคล ด้วยเหตุที่มนุษย์เรียนรู้เงื่อนไขต่าง ๆ ของสังคมด้วยการสังเกตวิธีประกอบพฤติกรรมของผู้อื่น และผลกรรมที่เกิดขึ้นกับผู้อื่นเป็นส่วนใหญ่ ทำให้มนุษย์เรียนรู้ว่าเหตุการณ์ใดเกิดตามเหตุการณ์ใด อย่างไร เมื่อประสบกับเหตุการณ์หนึ่งก็จะเกิดความคาดหวัง (Expectancy) เกี่ยวกับอีกเหตุการณ์หนึ่งได้ ความคาดหวังนี้ทำให้มนุษย์ตัดสินใจทำลอกเลียนแบบพฤติกรรมผู้อื่น โดยมีการคาดหวังความพอใจและการหลบหลีกความทุกข์เป็นตัวกระตุ้นให้ทำพฤติกรรมต่าง ๆ

3. พัฒนาการทางจริยธรรมมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับวัฒนธรรม เช่น ศาสนา การอบรม เลี้ยงดูและขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคม เป็นต้น ด้วยเหตุที่พฤติกรรมจริยธรรมของบุคคล เกิดขึ้นได้ ด้วยการลอกเลียนแบบพฤติกรรมจากบุคคลรอบข้าง ซึ่งเป็นตัวแทนของสังคม ดังนั้น สิ่งที่บุคคลเรียนรู้ ย่อมจะมีความใกล้ชิดกับสิ่งแวดล้อมทางสังคมหรือวัฒนธรรม (Culture) ของสังคมที่ตนอาศัยอยู่ (สุวิมล สุรงค์กาญจนาลัย. 2526 : 11-12)

จากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมนี้เอง จะพบว่า การปลูกฝังจริยธรรมให้แก่บุคคลนั้น จำเป็น ต้องมีตัวแบบที่ดีเป็นแบบอย่าง และจะต้องจัดให้บุคคลได้เรียนรู้เงื่อนไขต่าง ๆ ของสังคมด้วยการ ให้เรียนรู้ความสัมพันธ์ของพฤติกรรมที่กระทำกับผลกระทบที่จะได้รับตามมา ทั้งนี้ การจัดเงื่อนไข สิ่งแวดล้อมทางสังคม จะต้องจัดให้สอดคล้องกัน ทั้งประสบการณ์ตรง ตัวอย่างและคำบอกเล่า จึงจะทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพและบรรลุจุดประสงค์มากขึ้น

ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา ทฤษฎีนี้จะระบุว่าจริยธรรมเป็นกฎเกณฑ์ที่สรุป โดยแต่ละ บุคคลเกิดจากการคิดไตร่ตรองตามหลักเหตุผล บุคคลจะกระทำเช่นไร ไม่มีกฎตายตัว ความสำคัญ อยู่ที่เหตุผลของการกระทำ ความสามารถในการพิจารณาเหตุผลขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางสติ ปัญญาของแต่ละบุคคล ซึ่งพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลเป็นไปตามลำดับขั้น นักทฤษฎี ที่สำคัญในแนวนี้คือ เพียเจท์ โคลเบอร์กและเรสต์ (Piaget Kohlberg and Rest) ซึ่ง ลอเรนซ์ โคลเบอร์ก (Lawrena Kohlberg. 1976 : 32-33) เชื่อว่า การบรรลุนิติภาวะเชิงจริยธรรมของบุคคล นั้นจะแสดงออกในทางการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมได้อย่างเด่นชัดที่สุด เหตุผลเชิงจริยธรรมนี้ไม่ขึ้น อยู่กับกฎเกณฑ์ของสังคมใดสังคมหนึ่งโดยเฉพาะ และจริยธรรมของบุคคลนั้นจะพัฒนาการไปตาม วุฒิภาวะ โคลเบอร์ก จึงได้แบ่งพัฒนาการทางจริยธรรมออกเป็น 3 ระดับ โดยแต่ละระดับแบ่ง การพัฒนาการออกเป็น 2 ขั้น รวมเป็น 6 ขั้น ดังนี้

ระดับที่ 1 ระดับก่อนเกณฑ์ (The Pre conventional Level) หมายถึง ระดับการตัดสินใจ เลือกรกระทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ไม่คำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้อื่น เป็นจริยธรรมของ เด็กอายุประมาณ 2 ถึง 10 ปี แบ่งออกเป็น 2 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 มุ่งที่จะหลบหลีกมิให้ตนเองโดนลงโทษทางกาย เพราะกลัวความเจ็บปวดที่จะ ได้รับและจะทำตามคำสั่งของผู้ใหญ่

ขั้นที่ 2 เป็นขั้นการเลือกรกระทำในสิ่งที่จะนำความพอใจมาให้ตนเองเท่านั้น

ระดับที่ 2 ระดับตามเกณฑ์สังคม (The Conventional Level) หมายถึง ระดับการกระทำ ตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มย่อย ๆ ของตนหรือทำตามกฎหมายและหลักสากล มีความสามารถในการ เอาใจเขามาใส่ใจเรา และสามารถแสดงบทบาทของสังคมได้ เป็นจริยธรรมของเด็กอายุประมาณ 10 ถึง 16 ปี แบ่งออกเป็น 2 ขั้น คือ

ขั้นที่ 3 เป็นขั้นที่เลือกรกระทำตามผู้อื่น ชอบคล้อยตามการชักจูงของผู้อื่น จะใช้การยอมรับ ของสังคมเป็นเหตุผลในการตัดสินใจ

ขั้นที่ 4 เป็นขั้นการเลือกกระทำตามบทบาทและหน้าที่ของตนเองในฐานะที่เป็นหน่วยหนึ่งของสังคม จะใช้ระเบียบแบบแผนและกฎเกณฑ์ของสังคมเป็นเหตุผลในการตัดสินใจ

ระดับที่ 3 ระดับเหนือเกณฑ์สังคม (The Post Conventional Level) หมายถึง ระดับการตัดสินใจในข้อขัดแย้งต่าง ๆ ด้วยการนำมาคิดไตร่ตรอง หรือชั่งใจด้วยตนเองเสียก่อนแล้วจึงตัดสินใจไปตามแต่จะเห็นความสำคัญของสิ่งใดมากกว่ากัน เป็นจริยธรรมของบุคคลอายุประมาณ 16 ปีขึ้นไป แบ่งออกเป็น 2 ขั้น คือ

ขั้นที่ 5 เป็นขั้นที่เลือกการกระทำโดยไม่ขัดต่อสิทธิอันพึงมีพึงได้ของผู้อื่นและคนหมู่มาก เพราะเห็นความสำคัญของคนหมู่มาก และสามารถควบคุมบังคับตนเองได้

ขั้นที่ 6 เป็นขั้นสูงสุดของเหตุผลจริยธรรมของบุคคล เป็นขั้นที่บุคคลนำความรู้สากลที่อยู่ นอกเหนือกฎเกณฑ์ในสังคมของตน มาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกกระทำ โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อความสงบสุขของส่วนรวม (ถนอม เลขานันท์. 2531 : 20-21)

กล่าวโดยสรุปในทัศนะของโคลเบอร์ก จริยธรรมเกิดจากการคิดไตร่ตรองตามเหตุผลของแต่ละบุคคล และจะพัฒนาเป็นขั้น ๆ จากขั้นหนึ่งไปสู่อีกขั้นหนึ่งตามลำดับอย่างแน่นอน (Invariant) โดยจะพัฒนาจากขั้นต่ำไปสู่ขั้นที่สูงกว่าทีละขั้น ดังนั้นสิ่งที่ควรปลูกฝัง คือ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับสูง ซึ่งได้แก่ การยึดความยุติธรรมเป็นหลัก โคลเบอร์กเชื่อว่าการพัฒนาจริยธรรมไม่อาจจะทำได้ด้วยการสอน ด้วยการแสดงแบบอย่าง หรือด้วยหลักการเรียนรู้อื่น ๆ แต่จริยธรรมจะพัฒนาขึ้นมาด้วยการนึกคิดของแต่ละคนตามลำดับ และตามลำดับพัฒนาการทางปัญญา ซึ่งจะผูกพันตามอายุ (สุวิมล สุรงค์กาญจนาลัย. 2526 : 10)

พรณีย์ กันทรากร (2523 : 57-59) ได้ศึกษาระดับจริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียนที่มีภูมิหลังต่างกัน ในจังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่า เด็กก่อนวัยเรียน (อายุ 4-6 ปี) เกือบทั้งหมดจะมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบอร์กในขั้นที่ 1 คือ การหลีกเลี่ยงการลงโทษ และขั้นที่ 2 คือ การแสวงหารางวัล

2.1.3 จริยธรรมที่ควรปลูกฝังในสังคมไทย

หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและสังคมของประเทศชาติ พยายามที่จะดำรงรักษาคุณลักษณะที่ดีของคนในชาติไว้ ได้พยายามศึกษาค้นคว้าเพื่อให้ได้จริยธรรมหลัก ๆ ที่เหมาะสมในการปลูกฝังให้เป็นคุณลักษณะของคนไทย ซึ่งจริยธรรมหลัก ๆ มีดังนี้

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช มีพระราชดำรัสในพระราชพิธีบวงสรวงสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้า ณ ท้องสนามหลวง เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2525 ว่าคุณธรรมที่ทุกคนควรจะศึกษาและน้อมนำมาปฏิบัติมีอยู่ 4 ประการ คือ

ประการแรก คือ การรักษาความสัตย์ ความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม

ประการที่สอง คือ การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัจ ความดีนั้น

ประการที่สาม คือ การอดทน อดกลั้น และอดออม ที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัจ สุจริต ไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด

ประการที่สี่ คือ การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อย ของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้ประกาศเชิญชวนพี่น้องไทยร่วมใจปฏิบัติ ค่านิยม 5 ประการ คือ

1. พึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียรและมีความรับผิดชอบ
2. ประหยัดและอดออม
3. มีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย
4. ปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา
5. มีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2523 : 52-56) กล่าวถึง จริยธรรมที่ควรปลูกฝัง สำหรับสังคมไทย 8 ประการ คือ

1. การใฝ่สัจธรรม เป็นค่านิยมเกี่ยวกับการยึดถือความจริง ขอมรับความจริง เชื่อหรือศรัทธาในสิ่งที่มีเหตุผล หรือในสิ่งที่มีหลักฐานข้อมูลรองรับและสามารถพิสูจน์ตรวจสอบได้
2. การใช้ปัญญาในการแก้ปัญหา เป็นค่านิยมเกี่ยวกับการใช้กระบวนการค้นหาความรู้ ความจริงหรือทางออกอย่างมีเหตุผลเหมาะสม เพื่อแก้ปัญหาหรือขจัดอุปสรรคข้อยุ่งยากต่าง ๆ ที่เผชิญอยู่
3. ความเมตตา-กรุณา เป็นค่านิยมเกี่ยวกับการเสียสละสิ่งของ กำลังกาย ความคิดหรือผลประโยชน์ส่วนตนให้กับผู้อื่น นิยมการเอื้อเฟื้อช่วยเหลือผู้อื่น กล่าววาจาเหมาะสม
4. สติ-สัมปชัญญะ เป็นค่านิยมเกี่ยวกับการระลึกตัวเสมอว่า ตนกำลังทำอะไร มีความพร้อมต้นตัวในการรับรู้สิ่งแวดลอมอย่างฉับไว
5. ความไม่ประมาท เป็นค่านิยมเกี่ยวกับการวางแผน มีการเตรียมพร้อม มีการคาดการณ์ ได้ถูกต้อง
6. ความซื่อสัตย์สุจริต เป็นค่านิยมเกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติตรงต่อความจริงและความถูกต้องดีงาม
7. ความขยันหมั่นเพียร เป็นค่านิยมเกี่ยวกับการมีความพอใจในหน้าที่การงานของตน มีใจจดจ่อกับงาน มีความเพียรพยายาม มีการไต่รตรงปรับปรุงงาน สามารถควบคุมตนเอง ให้ปฏิบัติงานให้บรรลุสำเร็จครบถ้วน

8. หิริ-โอตฺตปปะ เป็นค่านิยมเกี่ยวกับความละเอียดเกรงกลัว ไม่ปรารถนาต่อการประพฤติชั่ว หรือสิ่งที่ผิดไปจากศีลธรรมและมาตรฐานความดีงามของสังคมทุกชนิด

ประกอบ เกศนิล (2533 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์เกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรม ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมทางจริยธรรมที่นักศึกษาปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความรับผิดชอบ ด้านการใช้ปัญญาในการแก้ปัญหา และด้านความขยันหมั่นเพียร

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กล่าวถึง จริยธรรมที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต ให้บรรลุเป้าหมาย ได้แก่

1. ความเคารพซึ่งกันและกัน
2. การร่วมมือประสานงานกัน
3. การเคารพสิทธิซึ่งกันและกัน
4. มีความรับผิดชอบ
5. มีความห่วงใยผู้อื่น
6. ความมีใจกว้าง
7. มีความคิดสร้างสรรค์
8. มีระเบียบวินัย
9. รู้หน้าที่

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู (2525 : 262) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์และนักศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดกรมการฝึกหัดครู ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะทางจริยธรรมของอาจารย์อยู่ในระดับดีมาก คือ ความเมตตา กรุณา ส่วนคุณลักษณะทางจริยธรรมที่อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ ได้แก่ ความรับผิดชอบ คุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษาในระดับดี ได้แก่ ความมีเหตุผลและความเมตตา กรุณา คุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษาที่อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ ได้แก่ ความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบ

โอภาส ไบสูงเนิน (2533 : 80) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมทางด้านจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 12 ผลการศึกษาพบว่า ระดับจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาโดยเฉลี่ยอยู่ขั้นที่ 5 คือ ระเบียบของสังคมหรือหลักการทำตามหน้าที่ของสังคม บุคคลที่มีพฤติกรรมทางจริยธรรมในขั้นนี้มุ่งถือประโยชน์สุขของสังคม ไม่ทำตนให้ขัดต่อสิทธิของผู้อื่น

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ควรปลูกฝังให้เกิดแก่นักเรียน มี 5 ประการด้วยกันคือ (พนัส หันนาคินทร์. 2523 : 114-119)

1. เป็นความยึดมั่นในวัฒนธรรมและค่านิยมอันดีงามของไทย โดยเป็นผู้มีระเบียบวินัย รู้จักสิทธิและหน้าที่ของประชาชนตามระบอบประชาธิปไตย รู้จักความสามัคคีในหมู่คณะระหว่างกลุ่มชนในชาติ ยึดมั่นในคำสอนของศาสนา มีความขยันมานะอดทนในการประกอบอาชีพ อันสุจริต รู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความกตัญญูกตเวทีต่อผู้มีพระคุณ

2. เป็นการพัฒนาสมรรถภาพส่วนบุคคล มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ มีความเป็นเสรี ในการคิดสร้างสรรค์ รักการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ มีความซื่อสัตย์สุจริต รู้จักพึ่งตนเอง มีความขยันขันแข็งไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค

3. เป็นความสามารถในเชิงเศรษฐกิจ คือ การรู้จักเป็นผู้บริโภคที่ดี รู้จักการใช้จ่าย ใช้สอยเงินอย่างมีประโยชน์ รู้จักเก็บหอมรอมริบ มีความมัธยัสถ์ไม่ฟุ้งเฟ้อ รู้จักสงวน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4. ความเป็นผู้ตั้งใจในจริยธรรม โรงเรียนทุกประเภทจะต้องเป็นแหล่งปลูกฝังจริยธรรม ความมีน้ำใจนักกีฬา รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีhiri โอดัปปะ และรู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ

5. ความยึดมั่นในการรักษาชาติ ความรู้สึกในชาตินิยม ยึดมั่นในอุดมการณ์ของชาติ มีความจงรักภักดีต่อองค์พระมหากษัตริย์

นอกจากนั้น กิตติพงษ์ วงศ์สุนทร (2527 : 21-23) ได้กล่าวถึง คุณธรรมจริยธรรมที่ควร ปลูกฝังให้กับนักเรียน เพื่อที่จะได้เป็นเยาวชนที่ดีของชาติ ช่วยพัฒนาบ้านเมืองให้เจริญก้าวหน้า ซึ่งครู-อาจารย์จะต้องปลูกฝังให้กับนักเรียน คือ

1. ความรับผิดชอบ
2. ความซื่อสัตย์
3. ความมีเหตุผล
4. ความกตัญญูกตเวที
5. ความมีระเบียบวินัย
6. ความเสียสละ
7. ความสามัคคี
8. ความประหยัด
9. ความยุติธรรม
10. ความอดุสาหะ
11. ความเมตตากรุณา

สุรศักดิ์ สันติชัยญาโชค (2521 : 121-122) โดยศึกษาวิจัยพฤติกรรมทางจริยธรรมของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่คาดหวัง ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมทางจริยธรรมสูงกว่าเกณฑ์ที่พึงประสงค์ คือ

ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีเหตุผล ความเสียสละ การประหยัด การออมทรัพย์ ความอดุสาหะ และคุณลักษณะทางจริยธรรมที่ต่ำกว่าเกณฑ์พฤติกรรมที่พึงประสงค์ คือ ความกตัญญูทวดเวที การรักษาระเบียบวินัย ความสามัคคี และความยุติธรรม

วิมล เสวตกนิษฐ (2521 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในภาคเหนือ” และจากการเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนกับเกณฑ์พฤติกรรมทางจริยธรรมที่คาดหวัง ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมในคุณลักษณะทางจริยธรรมที่ยังไม่เป็นที่พอใจ 6 คุณลักษณะเรียงตามลำดับ คือ การรักษาระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ ความสามัคคี ความอดุสาหะ และความยุติธรรม

จริยธรรมทั้งหมดนี้ ครู-อาจารย์ จะต้องสอนอย่างจริงจัง รวมทั้งจะต้องเป็นแบบอย่างให้กับนักเรียน และให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติอย่างจริงจังด้วย

ทางด้านการศึกษา คณะกรรมการการศึกษาได้กำหนดลักษณะที่พึงประสงค์ในการสอนจริยธรรมไว้ในหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2520 ไว้ 30 ข้อ มีหัวข้อที่สำคัญ อาทิเช่น

1. การไม่ประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกาย
2. ความเมตตากรุณา
3. การไม่โลภ ไม่ขโมย
4. การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การเสียสละ
5. การไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น
6. การรู้จักความพอดี เป็นต้น

กรมวิชาการ (2531 : 7) ได้กำหนดจุดหมายของหลักสูตรในข้อที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524

1. เพื่อให้รู้จักดำรงชีวิตอยู่บนพื้นฐานแห่งคุณธรรม ไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีความซื่อสัตย์สุจริตและยุติธรรม มีระเบียบวินัย มีน้ำใจเป็นนักกีฬา มีสุขภาพที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ และมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ท้องถิ่นและประเทศชาติ

2. เพื่อให้รู้จักการเรียนรู้ คิดเป็น ทำเป็น รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีนิสัยใฝ่หาความรู้และทักษะอยู่เสมอ รักการทำงานเป็นหมู่คณะ มีความขยันหมั่นเพียร อดทน และรู้จักประหยัด

3. เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นคุณค่าในวิทยาการ ศิลป วัฒนธรรมของชาติ รู้จักและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4. เพื่อให้รู้จักเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น รู้จักหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น รู้จักใช้สิทธิเสรีภาพของตนในทางสร้างสรรค์ บนรากฐานแห่งกฎหมาย จริยธรรมและศาสนา

5. เพื่อให้มีความสำนึกในการเป็นคนไทยร่วมกัน เสียสละเพื่อส่วนรวม มีความรักในชาติ รักประชาธิปไตย รู้จักใช้สิทธิและปัญญาในการดำรงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา และ พระมหากษัตริย์

ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) ได้กำหนดจุดหมายของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับจริยธรรม ดังนี้

1. เพื่อให้รู้สำนึกในการป้องกันอุบัติเหตุ รักษาน รักษาหน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะ ได้ดี โดยมีความเคารพในสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น

2. เพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรมและจริยธรรม มีสุขภาพและ อนามัยสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ

ดังนั้น จริยธรรมที่จัดในโรงเรียนนั้นเป็นจริยธรรมที่มุ่งในการปลูกฝังให้นักเรียนมีความ ประพฤติดี เมื่อจบการศึกษาออกไปแล้วสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เพื่อความ เจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ และความผาสุกของคนไทยในสังคมในอนาคต ซึ่งพอสรุปได้ว่า จริยธรรมที่ต้องการปลูกฝังในโรงเรียนคือ การตั้งใจศึกษาเล่าเรียน เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งสอน ของครู-อาจารย์ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความมีระเบียบวินัย ความเสียสละ ความมีเหตุผล ความกตัญญูคุณเวทิตี ความสามัคคี ความเมตตากรุณา ความอดุสาหะ ความยุติธรรม การประหยัด และการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ประเวศ ขอดยิ่ง (2537 : 99) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับจริยธรรมของนักเรียนในระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัย พบว่า จริยธรรมในด้านต่าง ๆ ที่นักเรียนปฏิบัติในระดับค่อนข้างมากคือ ด้านความมีระเบียบ ด้านความมีศรัทธาในศาสนา ด้านความรับผิดชอบ ด้านความขยันหมั่นเพียร ด้านการใช้ปัญญา ในการแก้ปัญหา

2.1.4 จริยธรรมตามแนวพระพุทธศาสนา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ได้ทรงพระราชทานพระบรมราชวินิจฉัย ไว้ในโอกาสที่เสด็จเยือนพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 26 พฤศจิกายน 2523 ความตอนหนึ่งว่า

คำว่า ศาสนาตามที่ใช้กันทุกวันนี้เป็นที่เข้าใจว่าตรงกับคำว่า Religion ในภาษาอังกฤษ ซึ่งหมายถึง คำสอนที่มาจากเบื้องต้นยุคได้ว่าถูกต้องเที่ยงแท้ จึงทำตามได้ทีเดียว ถ้าว่าตามนี้ พุทธศาสนาก็ไม่เข้าหลักเป็นศาสนา เพราะเนื้อหาและกฎเกณฑ์ของพระพุทธศาสนาเกิดขึ้นจากการ ค้นหาคำความจริง ชีวิตด้านปัญญามนุษย์ พระพุทธศาสนาแสดงความจริงของชีวิตแสดงทางเหตุ ผู้ใดประกอบเหตุอย่างไร เพียงใด ก็ได้ผลอย่างนั้นเพียงนั้น หากจะถามว่าพระพุทธศาสนาเป็นอะไร

ก็ต้องตอบว่า โดยเนื้อหาที่เป็นเรื่องความจริงและชีวิตพระพุทธศาสนาเป็นปรัชญา โดยวิธีการสอนที่ยึดหลักเหตุผล พระพุทธศาสนาเป็นศาสตร์หรือจะพูดให้ชัดไปอีกก็เป็นวิทยาศาสตร์

สรุปได้ว่าพุทธศาสนาเป็นศาสนาประเภทปรัชญา และเป็นวิทยาศาสตร์คือ สอนในเรื่องเหตุผลและความเป็นจริง จากเรื่องนี้เรามาศึกษาเรื่องลักษณะพิเศษของพุทธศาสนา ดังนี้

1. ลักษณะพิเศษของพุทธศาสนา

1.1 พุทธศาสนามีลักษณะเป็นเหตุผลนิยม คือ พยายามสอนให้พุทธศาสนิกชนมีความเชื่อแต่ในสิ่งที่ควรเชื่อ ให้มีความเชื่ออย่างมีเหตุผล

1.2 พุทธศาสนามีลักษณะเป็นปฏิบัตินิยม หมายความว่า หลักคำสอนหรือความคิดที่ดีขึ้นอยู่กับ การปฏิบัติ

1.3 พุทธศาสนามีลักษณะเป็นประชาธิปไตย หมายความว่า ทุกคนที่อยู่ในพุทธศาสนาย่อมมีความเสมอภาคกัน

1.4 พุทธศาสนามีลักษณะเป็นสันตินิยม หมายความว่า พระพุทธเจ้าทรงสอนให้พุทธศาสนิกชนรักความสงบ มีการแผ่เมตตา ไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน

1.5 พุทธศาสนาเป็นธรรมาธิปไตย หมายความว่า ถูธรรมเป็นใหญ่ คือปรารถนาความถูกต้อง

1.6 พระพุทธศาสนายึดถือหลักเศรษฐกิจเป็นสำคัญ หมายความว่า พระองค์ได้เสนอหลักเศรษฐกิจไว้ 2 อย่าง คือ

(1) การสนอง หมายถึง การสอนให้ตั้งตัวให้ได้ทางเศรษฐกิจ ให้พยายามยกฐานะของตนเองให้สูงขึ้น

(2) การบำบัด หมายถึง การทำตนให้เจริญทางเศรษฐกิจ จะต้องมีการบำบัด คือการบรรเทาความต้องการชนิดรุนแรงที่กลายเป็นความทะเยอทะยานอยากให้เกิดทุกข์

2. หลักคำสอนของพระพุทธเจ้า

2.1 ให้ศรัทธาด้วยปัญญา อย่างมีความศรัทธาด้วยความหลงงมงาย

2.2 ให้เชื่อเรื่องกรรม เพราะกรรมเป็นการจำแนกสัตว์ให้แตกต่างกัน

2.3 ให้ยอมรับกฎธรรมชาติ นั่นคือกฎของพระไตรลักษณ์ ได้แก่ นิจจัง ทุกขัง อนัตตา

2.4 ให้รู้จักตนเอง คนเรารู้จักคนอื่นมากมาย แต่ไม่รู้จักตนเองจึงทำให้เกิดความ

เดือดร้อน

2.5 ให้ทุกคนทำความดีเพื่อสุนิพพาน คือ การตัดสิ้นแห่งกิเลสเป็นเบื้องต้น

3. ระดับชั้นของจริยธรรมในพระพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาแห่งสันติภาพ ไม่นิยมการก้าวร้าว รุกราน มุ่งสร้างคนพาลให้เป็นคนดี ยึดหลักการสอนว่า เราย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร และการชนะตนเองเป็นการ

ประเสริฐอย่างยิ่ง ฉะนั้นตนจึงมีความสำคัญ จะทำกรรมดีกรรมชั่ว ก็อยู่ที่ตนเป็นผู้ก่อการ
ประพฤติกิริยธรรมต้องอาศัยตนเอง พุทธศาสนาแบ่งแยกคนออกเป็น 2 ส่วน คือ กาย และจิต

1. กาย คือ ส่วนที่เป็นรูป ส่วนที่เป็นสังขาร เป็นส่วนที่แสดงภาวะหรือรูปลักษณะ
ตัวจริง

2. จิต คือ ส่วนที่เป็นนาม ไม่สามารถสัมผัสถูกต้องได้ แต่สามารถรู้สึกได้ หรือส่วน
ที่เป็นจริยธรรม

กล่าวโดยสรุป คือ สังขาร คือ ธรรมชาติและกฎธรรมดา จริยธรรม คือ ความรู้ในการ
ประพฤติสังขาร และในทางพระพุทธศาสนาเชื่อว่าจิตมีความสำคัญกว่าร่างกาย

ดังนั้นจริยธรรมจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง สำหรับระดับชั้นของจริยธรรม คือ ความรู้ในการ
ประพฤติสังขาร จริยธรรมในพุทธศาสนานั้นแยกเป็น 3 ชั้น คือ

1. จริยธรรมขั้นต้น ได้แก่ เบญจศีลคู่กับเบญจธรรม หรือกัลยาณธรรม เบญจศีลคือ
ศีล 5 ประการ ได้แก่

(1) เว้นจากการปลงชีวิตหรือการฆ่า การเบียดเบียน

(2) เว้นจากการถือเอาของที่เจ้าของเขาไม่ได้ให้ด้วยการลัก โกง หลอกหลวง ทำลาย

ทรัพย์สิน

(3) เว้นจากการประพฤติดิในกาม คือ การล่วงละเมิดสิ่งที่ผู้อื่นรักใคร่ หวงแหน

(4) เว้นจากการพูดเท็จ

(5) เว้นจากการดื่มน้ำเมา คือ สุราเมรัยอันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท

เบญจธรรม หรือกัลยาณธรรม คือ ธรรมที่ทำให้หรือส่งเสริมให้บุคคลงาม 5 ประการ
ได้แก่

1. เมตตา กรุณา ความรักใคร่ปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข ความเจริญ และความสงสาร
คิดช่วยให้เขาพ้นทุกข์

2. สัมมาอาชีวะ การเลี้ยงชีพในทางสุจริต

3. การสังวร ความสังวรระวังในกาม รู้จักยับยั้งควบคุมตนเองในกามารมณ์ ไม่หลงไหล
ในรูป เสียง กลิ่น รส และสัมผัส

4. สัจจะ ความซื่อสัตย์ ความซื่อตรง

5. มีสติ ระลึกได้และรู้ตัวอยู่เสมอ คือ ฝึกตนให้เป็นคนรู้จักคิด รู้สึกตัวอยู่เสมอว่าสิ่งใด
ควรทำ และสิ่งใดไม่ควรทำ ระวังมิให้เป็นคนมัวเมาประมาท

2. จริยธรรมชั้นกลาง ได้แก่ กุศลธรรมบท 10 ซึ่งแยกออกเป็น 3 หมวดคือ

(1) กายสุจริต 3 คือ การประพฤติดีทางกาย 3 ได้แก่

1.1) เจตนาเว้นจากการฆ่าสัตว์

1.2) เจตนาเว้นจากการลักทรัพย์

- 1.3) เจตนาเว้นจากการประพฤติดิถีประเวณี
- (2) วชิสุจริต 4 คือ การประพฤติดิถีทางวาจา 4 ได้แก่
 - 2.1) เจตนาเว้นจากการพูดเท็จ
 - 2.2) เจตนาเว้นจากการพูดส่อเสียด
 - 2.3) เจตนาเว้นจากการพูดคำหยาบ
 - 2.4) เจตนาเว้นจากการพูดเพ้อเจ้อ
- (3) มโนสุจริต 3 คือ การประพฤติดิถีทางใจ 3 ได้แก่
 - 3.1) ไม่คิดโลภอยากได้ของผู้อื่นมาเป็นเจ้าของ
 - 3.2) ไม่คิดพยาบาทปองร้ายผู้อื่น
 - 3.3) เห็นถูกต้องตามคลองธรรม

3. จริยธรรมชั้นสูง คือ การดำเนินชีวิตตามอริยมรรคมีองค์ 8 เป็นเป้าหมายและปฏิบัติทาของชาวพุทธ 8 ประการ ได้แก่

- (1) สัมมาทิฐิ เห็นชอบ คือ เห็นตามสภาพที่เป็นจริงของธรรมชาติ กฎของธรรมชาติ
- (2) สัมมาสังกัปปะ ดำริชอบ คือ การคิดที่ถูกต้อง
- (3) สัมมาวาจา เจรจาชอบ หมายถึง การพูดแต่คำสัตย์จริง พูดแต่สิ่งที่ไม่ก่อทุกข์ให้แก่ตนเองและผู้อื่น
- (4) สัมมากัมมัฏตะ การงานชอบ
- (5) สัมมาอาชีวะ เลี้ยงชีพชอบ หมายถึง การแสวงหาปัจจัย 4 มาเลี้ยงตนเองหรือครอบครัว ด้วยหลักแห่งศีลธรรม กฎหมาย และขนบธรรมเนียมอันดีงาม
- (6) สัมมาวายามะ เพียรพยายามชอบ หมายถึง ความเพียรพยายามในอันที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งไปในทางที่ถูกที่ชอบ และความเพียรพยายามนั้นจะต้องต่อเนื่องกัน ไม่ขาดตอน ดำเนินไปอย่างจริงจัง มั่นคง จนกว่าจะสำเร็จตามเป้าหมาย
- (7) สัมมาสติ ระลึกรู้ชอบ หมายถึง การระลึกได้ก่อนพูด ก่อนทำ เพื่อป้องกันมิให้เกิดความพลั้งพลาด บกพร่อง หรือป้องกันมิให้เกิดความประมาท
- (8) สัมมาสมาธิ ตั้งใจมั่นชอบ หมายถึง ความตั้งมั่นแห่งจิต หรือการควบคุมจิตให้มั่นคง ไม่ปล่อยให้เป็นไปตามอารมณ์ต่าง ๆ ที่เข้ามากระทบ

จากรายละเอียดเกี่ยวกับจริยธรรมตามแนวพุทธศาสนานั้น ผู้ประพฤติดิถีปฏิบัติต้องยึดหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า ในการประพฤติดิถีด้านจริยธรรมด้วยตนเอง โดยใช้ความรู้ประยุกต์ด้านศีลธรรมตามระดับขั้นของจริยธรรมในพุทธศาสนา

2.1.5 ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรม

ความหมายของพฤติกรรมทางจริยธรรม

ประธาน หอมพุด และทิพวรรณ หอมพุด (2537 : 73) ได้ให้ความหมายของคำว่า “พฤติกรรม” ไว้ 2 ความหมาย คือ

1. หมายถึง การกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งสิ่งมีชีวิตและบุคคลอื่นสามารถสังเกตเห็นได้จากการกระทำกิจกรรมเหล่านั้น ซึ่งมีทั้งทางดีและทางไม่ดี ซึ่งเป็นผลจากกระบวนการทางจิตวิทยา
2. หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ของบุคคลที่ปฏิบัติต่อสภาพแวดล้อมของบุคคลเหล่านั้น ออกมาในรูปของการกระทำ หรือการแสดงออกของมนุษย์โดยมีวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง อยู่ภายใต้กลไกของความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของตนเอง

กระบวนการของพฤติกรรมเป็นเอกลักษณ์ของมนุษย์ทุกคน ซึ่งมีมูลเหตุมาจากความต้องการและมีเหตุจูงใจที่จะกระทำการต่าง ๆ ด้วยความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของตนเอง ซึ่งปรากฏออกมาเป็นพฤติกรรมของมนุษย์

สำหรับความหมายของพฤติกรรมทางจริยธรรมนั้น พฤติกรรมทางจริยธรรมมาจากคำว่า พฤติกรรม + จริยธรรม พฤติกรรมคือการกระทำของตนเอง จริยธรรมคือ ธรรมที่เป็นข้อปฏิบัติ ดังนั้นพฤติกรรมทางจริยธรรม หมายถึง สิ่งที่บุคคลได้กระทำหรือแสดงออกในการสร้างสันติสุขให้กับตนเอง สังคม ประเทศชาติและโลกมนุษย์

จริยธรรมที่ปรากฏอยู่มากมายในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งที่มีอยู่ตามกฎธรรมชาติ และที่มนุษย์เป็นผู้บัญญัติหรือสร้างขึ้นมา สามารถแยกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 3 ประเภท คือ อมร วรรณุช (ม.ป.ป. : 7)

1. จริยธรรมที่สร้างความเจริญให้แก่ปัจเจกชน หมายถึง จริยธรรมที่บุคคลแต่ละคนนำมาประพฤติปฏิบัติ แล้วทำให้เกิดความสุขความเจริญ จริยธรรมประเภทนี้คือ

1.1 ความขยัน ประหยัด

ความขยัน หมายถึง ความตั้งใจและกระตือรือร้น มุ่งมั่นในการทำงานโดยไม่ผลัดวันประกันพรุ่ง โดยมีพฤติกรรมที่แสดงออก ได้แก่ ตอบรับการทำงาน พึงพอใจที่จะทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย อาสาทำงาน ทำหน้าที่ไม่ผลัดวันประกันพรุ่ง ทำงานอย่างต่อเนื่องและสำเร็จตามเป้าหมาย (กรมวิชาการ. 2540 : 29-30)

ประหยัดหรือมัธยัสถ์ เป็นคุณธรรมในการพัฒนาคุณภาพของตน หมายถึง การรู้จักใช้เงินสิ่งที่จำเป็น และเหมาะสมกับฐานะของตน

1.2 ความอดทน

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายคำว่า “อดทน” ไว้ว่า “บึกบึน อดใจ” ความอดทนเป็นคุณธรรมอันสูงส่งที่พระพุทธองค์ทรงตรัสสอนให้พุทธสาวก พุทธบริษัทปฏิบัติ ดังนั้นความอดทน คือ การกล้าเผชิญกับความทุกข์ยากลำบากที่เกิดขึ้นทางกาย และทางใจ

1.3 ความพากเพียร พยายาม

ความพากเพียรพยายาม หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ การทำงานอย่างกระตือรือร้น ตั้งใจ ในการทำงานด้วยความอดทน มุ่งมั่นทำหน้าที่ของตนให้สำเร็จโดยเร็ว ไม่ย่อท้อต่อความลำบาก หรืออุปสรรคที่เกิดขึ้น ใช้เวลาว่างศึกษาหาความรู้อยู่เป็นเนืองนิจ (วิไล แสงเหมือนขวัญ. 2537 : 5)

1.4 การรู้จักพึงตนเอง

“คนแลเป็นที่พึงของตน คนอื่นใครเล่าพึ่งเป็นที่พึ่งได้” จากพุทธภาษิตที่กล่าวมา ข้างต้นเป็นการสอนให้พึ่งตนเอง ในการวางรากฐานจิตใจให้เข้มแข็ง คนคิดพึ่งตนเองอยู่เสมอย่อมมีจิตใจเป็นอิสระ และทำให้เป็นผู้ไม่ประมาท ในการประกอบคุณงามความดีหรือในการดำรงชีวิต ควรพึ่งตนเองให้มากที่สุด เพื่อจะได้ไม่ต้องเดือดร้อนในภายหลัง

1.5 การใช้ปัญญาในการแก้ปัญหา

ปัญหา คือ ความรอบรู้ ปัญญาเป็นกำลังที่ทำให้การงานประสบความสำเร็จ เพราะปัญญาเป็นธรรมชาติ รู้ดี รู้ชั่ว รู้ถูก รู้ผิด รู้ว่าอะไรจริง อะไรปลอม

1.6 ความรับผิดชอบ

ความรับผิดชอบคือ การมุ่งมั่นตั้งใจที่ปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงตามความ มุ่งหมายและยอมรับผลของการปฏิบัติ ไม่ปิดความผิดไปให้ผู้อื่น ยินดีที่จะปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้ ผลดีต่อตนเองและส่วนรวม (ภัทร ยันตกร. 2543 : 10)

2. จริยธรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างมนุษย์ หมายถึง จริยธรรมที่เสริมสร้าง ให้มนุษย์อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เกิดสันติสุข เกิดความสามัคคี จริยธรรมประเภทนี้คือ

2.1 ความสุภาพ อ่อนโยน

ความสุภาพ อ่อนโยน หมายถึง ความประพฤติเรียบร้อย มีกิริยา วาจา นุ่มนวล ละมุน ละม่อมเป็นบุคลิกที่ดี และเป็นเสน่ห์แก่ผู้พบเห็น

2.2 ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ คือ การให้ความอุดหนุน เจอจาน และให้ประโยชน์แก่ผู้อื่น ด้วยความโอบอ้อมอารี เป็นการแสดงน้ำใจดีต่อผู้อื่น ดังพุทธพจน์ที่ว่า “ทำ มิตตานิกนถติ.” ผู้ให้ย่อมผูกไมตรีไว้ได้

2.3 การรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่น

การรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่น หมายถึง การแสดงอาการนับถือ ไม่ล่วงเกิน ไม่ล่วงละเมิดในสิทธิของผู้อื่น ด้วยการยอมรับและยินดีในสิทธิของผู้อื่นด้วยความบริสุทธิ์ใจ

2.4 ความเมตตา กรุณา

ความเมตตา กรุณา หมายถึง ความรักใคร่ปรารถนาดีที่จะให้ผู้อื่นมีความสุขความเจริญ สงสารคิดจะช่วยผู้ที่ได้รับความทุกข์ได้พ้นจากความทุกข์ ความเมตตา กรุณา เป็นคุณธรรมล้ำจุนโลกให้มีความสุขความสงบ มีความรักและสามัคคีกันเพราะต่างก็ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่เอารัดเอาเปรียบกัน

2.5 ความมีระเบียบวินัย

ระเบียบวินัย เป็นข้อบังคับ ข้อกำหนด ระเบียบ ที่กำหนดขึ้นเพื่อควบคุมพฤติกรรม การกระทำของบุคคลหรือหมู่คณะ เพื่อให้การอยู่ร่วมกันของบุคคลในสังคมมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย

3. จริยธรรมที่ส่งเสริมความเจริญมั่นคงให้แก่ชาติบ้านเมือง หมายถึง จริยธรรมประเภทที่ส่งเสริมให้ชาติบ้านเมืองมั่นคง เป็นปึกแผ่น มีเอกภาพ เป็นเอกราช จริยธรรมประเภทนี้คือ

3.1 ความรักชาติ

ความรักชาติ หมายถึง ความผูกพันด้วยความชื่นชม ยินดีในประเทศ เชื้อชาติ ศาสนา ภาษา ประวัติศาสตร์ ความเป็นมา ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมของตนเอง ด้วยความรู้สึภักดีภูมิใจ ห่วงแทน และธำรงค์ไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของชาติ

3.2 ความกล้าหาญ

ความกล้าหาญ หมายถึง ความไม่เกรงกลัว ไม่ครั่นคร้ามต่อความยากลำบาก และภัยอันตรายต่าง ๆ เก่งกล้า สามารถต่อสู้กับเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ด้วยความมั่นคง และบุคคลควรมีความกล้าในการกระทำความดี กล้าสนับสนุนคนที่มีความประพฤติดี และกล้าต่อต้านความไม่ดี

3.3 ความเห็นแก่ส่วนรวม

ความเห็นแก่ส่วนรวม หมายถึง ความเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมซึ่งเป็นส่วนที่เข้าร่วมกันมากกว่าประโยชน์ของตน ด้วยการเสียสละแรงกาย แรงใจ ความคิด สติปัญญา เวลา หรือทรัพย์สินเงินทอง เพราะการให้แก่ส่วนรวมเท่ากับเป็นการให้แก่ตนเองด้วย

3.4 ความรักในศิลปวัฒนธรรมแห่งชาติ

ความรักในศิลปวัฒนธรรมแห่งชาติ หมายถึง ความผูกพัน ความชื่นชมยินดีในศิลปวัฒนธรรมของตน มีความภาคภูมิใจ ห่วงแทน ร่วมกันอนุรักษ์เพื่อธำรงค์รักษาไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมของชาติไทย ให้คงอยู่คู่กับคนไทยและความเป็นไทยตลอดไป

3.5 ความซื่อสัตย์สุจริตและยุดิธรรม

ความซื่อสัตย์สุจริตและยุดิธรรม เป็นคุณธรรมที่ส่งเสริมให้บุคคลได้รับความยกย่อง ความเคารพ ความเชื่อถือ ด้วยการประพฤติชอบ ปฏิบัติชอบด้วยกาย วาจา ใจ มีความจริงใจ ตรงไปตรงมา ไม่คิดทรยศ ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง มีความเที่ยงธรรม ความชอบธรรม ความชอบด้วยเหตุผล ทำให้เกิดความสงบและตั้งงามในสังคม

3.6 การงดสิ่งเสพติด

การงดสิ่งเสพติด เป็นการงดการเสพติดทางกายและทางใจ โดยงดสิ่งที่เสพติด กิน ดื่ม ดื่ม บริโภคเข้าไปแล้วทำให้เกิดอาการอยาก กระหายหิวต้องการเสพอีก เมื่อได้เสพแล้วจะทำให้รู้สึกมีความสุข รวมทั้งงดหลงใหลในรูป รส กลิ่น เสียง ยศถาบรราดาศักดิ์ ตำแหน่ง รูปพรรณสัณฐาน

เกณฑ์ตัดสินทางจริยธรรม

บุญเรื่อง อินทวณฺด์ (2534 : 26-31) ได้พิจารณาเกณฑ์ตัดสินทางจริยธรรมโดยใช้ เครื่องชี้วัด 2 ประการ คือ

1. สิ่งกำหนดทิศทางของจริยธรรม หมายถึง มีสิ่งหนึ่งเป็นเกณฑ์ให้คนประพฤติปฏิบัติ อยู่ในหลักหรือรูปแบบแห่งจริยธรรม มีทั้งแนวทัศนะทางปรัชญาและทัศนะทางศาสนา

2. พฤติกรรมหรือคุณลักษณะของผู้ประพฤติปฏิบัติจริยธรรมที่เป็นเครื่องวิจัย

แนวคิดในการพัฒนาไปสู่พฤติกรรมจริยธรรมที่พึงปรารถนา

การพัฒนาบุคคลไปสู่พฤติกรรมจริยธรรมที่พึงปรารถนา ต้องอาศัยหลักการทฤษฎีและสรุปออกมาเป็นแนวคิดดังนี้ กองการศาสนา (2541 : 10-11)

1. มโนธรรมต้องปลูกฝังตั้งแต่เด็ก

2. ผู้ใกล้ชิดควมสร้างเอกลักษณ์ที่สั่งมาให้แก่เด็ก

3. ตระหนักใน “เอกัตบุคคล”

4. พ่อแม่ผู้ใกล้ชิดต้องให้ความรัก ความอบอุ่นแก่เด็ก และเข้าใจในความรู้สึกรักนึกคิดของเด็ก จะช่วยให้เด็กได้เข้าใจตนเองและยอมรับตนเองอย่างถ่องแท้

5. การเสริมแรงต้องทำทันทีเมื่อเกิดพฤติกรรมที่พึงปรารถนา

6. นำเสนอสิ่งที่ดีผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น ภาพยนตร์ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์

7. ผู้ใกล้ชิดต้องประเมินเด็กตามความเป็นจริง

เกณฑ์ตัดสินพฤติกรรมจริยธรรม

อมร กรรณนุช (ม.ป.ป. : 44) ได้กล่าวถึงเกณฑ์ตัดสินพฤติกรรมจริยธรรม หมายถึง หลักที่ใช้ในการตัดสินว่าพฤติกรรมหรือการกระทำว่าอย่างไรดี อย่างไม่ดี อย่างไม่ผิด หรืออย่างไรถูก

สำหรับมาตรฐานที่จะใช้ตัดสินพฤติกรรมจริยธรรม มี 4 ทาง คือ

1. มาตรฐานทางปรัชญา คือ การใช้ปัญญาเป็นมาตรฐาน ได้แก่

1.1 สาขาจริยศาสตร์ (Ethics) เป็นการกระทำที่ควรสรรเสริญหรือควรตำหนิ

1.2 สาขาครุวิทยา (Axiology) คือ ค่านิยม ซึ่งหมายถึง คุณค่าหรือสิ่งที่ดีงามในตัว ของสิ่งนั้นเองกับคุณค่าที่จิตใจเกิดขึ้นเกี่ยวกับสิ่งนั้น

2. มาตรฐานทางศาสนา คือ การใช้หลักธรรมเป็นเครื่องตัดสินพฤติกรรมการกระทำ

3. มาตรฐานทางเศรษฐกิจ คือ การเอาหลักทางเศรษฐกิจมาตัดสิน

4. มาตรฐานในทางสังคม คือ การเอาหลักทางสังคมหรือคนหมู่มาก มาตัดสินการกระทำ นอกจากนั้นได้มีนักปรัชญาได้วางเกณฑ์การตัดสินพฤติกรรมจริยธรรมไว้ต่าง ๆ กัน

ตามทัศนะของแต่ละคน ซึ่งเราจะพิจารณาทัศนะของนักปรัชญาที่สำคัญ 2 ทัศนะ คือ

1. สัมพัทธนิยม (Relativism) คือ ลัทธิที่ถือว่าการกระทำไม่ได้ดีหรือชั่ว ถูกหรือผิด

อย่างแน่นอนในตัวมันเอง การกระทำขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมที่กระทำ อยู่กับเวลา และสถานที่ เงื่อนไขและปัจจัยหลายอย่าง จึงไม่มีเกณฑ์ที่ตายตัวมาตัดสินได้ เกณฑ์จึงแปรเปลี่ยนไปตามบุคคล หรือสังคม

2. สัมบูรณ์นิยม (Absolutism) หรือเรียกอีกอย่างว่า อสัมพัทธนิยมลัทธิ สมบูรณ์นิยม

สอนว่า มนุษย์เราควรมีหลักอย่างใดอย่างหนึ่งที่แน่นอนตายตัว เพื่อใช้เป็นมาตรฐานในการ ตัดสินว่าการกระทำอันหนึ่งถูกต้อง ผิด ดีหรือชั่ว หลักนี้จะต้องเป็นสิ่งที่ไม่มีข้อแม้ ไม่มีข้อยกเว้น ไม่ว่าจะการกระทำจะเกิดขึ้นในเวลาใด ที่ใด ในสถานการณ์อย่างไร หลักอันนี้ต้องนำมาใช้ได้เสมอ จะต้องเป็นสิ่งที่สมบูรณ์ในตัวเองไม่แปรเปลี่ยนไปตามกาลเทศะและสภาพแวดล้อม

จากการศึกษาความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรม และแนวคิดในการพัฒนาและ เกณฑ์การตัดสินสามารถสรุปได้ว่า พฤติกรรมทางจริยธรรม หมายถึง การปฏิบัติหรือการแสดงออก ในทางธรรมเพื่อสร้างสันติสุขให้กับตนเอง สังคม ประเทศชาติและโลกมนุษย์ ในการปลูกฝัง จริยธรรมนั้น เราต้องปลูกฝังกันตั้งแต่เด็ก โดยให้เด็กได้พบปะหรืออยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี เช่น มีพ่อ แม่ ครู-อาจารย์ เพื่อนฝูงของเด็ก ๆ เป็นแบบอย่างที่ดี มีสื่อต่าง ๆ เช่น ภาพยนตร์ โทรทัศน์ สิ่งพิมพ์ ต่าง ๆ ที่ดี ส่วนเกณฑ์การตัดสินทางจริยธรรมว่าถูกหรือผิด ดีหรือไม่ดีนั้น ใช้มาตรฐานทางปรัชญา ศาสนา มาตรฐานทางเศรษฐกิจ และกฎเกณฑ์ทางสังคมของแต่ละแห่ง แต่ละประเทศ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญ ประจันปัจจนึก (2520 : 175-179) ได้วิจัยเรื่อง จริยธรรม ของเยาวชนไทย ทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน นักศึกษา นิสิตชายหญิง จำนวน 1,400 คน พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวซึ่งวัดจากลักษณะอาชีพและระดับการศึกษาของบิดา มารดา ไม่พบว่าตัวแปรทั้ง 4 ชนิดนี้มีความสัมพันธ์กับระดับการใช้เหตุผลทางจริยธรรม หรือ ลักษณะมุ่งอนาคตอย่างเด่นชัด แต่มีแนวโน้มว่าจะสัมพันธ์กับการใช้เหตุผลและพฤติกรรมเชิง

จริยธรรม เพราะนักเรียนหญิงที่มาจากครอบครัวฐานะต่ำ มีพัฒนาการทางจริยธรรมช้ากว่านักเรียนหญิงฐานะปานกลางและสูง ในช่วงอายุ 15-17 ปี นักเรียนชั้น ม.ศ. 3 ที่มาจากครอบครัวฐานะสูง มีพัฒนาการทางจริยธรรมที่ก้าวหน้ากว่าผู้ที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะปานกลางและต่ำ แต่ในช่วงอายุอื่น ๆ ไม่ปรากฏความแตกต่าง นอกจากนั้นนักเรียนชาย ชั้น ม.ศ. 1 และ ม.ศ. 2 มีพฤติกรรมโกงแตกต่างกันไปตามฐานะของครอบครัวด้วย

บังอร แก้วส่อง (2522 : 60-61) ได้ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นในสังคมเมือง และสังคมชนบทที่มีการอบรมเลี้ยงดู และแบบการคิดแตกต่างกันพบว่า เด็กวัยรุ่นในสังคมเมืองที่มีการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน มีพัฒนาการทางจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่พบความแตกต่างของวัยรุ่นชนบท

เพียงพรรณ สุขจันทร์ (2524 : 81-84) ได้ทำการวิจัย เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามเพื่อสำรวจพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียน 6 คุณลักษณะจริยธรรม ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ ความสามัคคี ความอดุสาหะ และความยุติธรรม แบบ Projective technique ผลปรากฏว่า นักเรียนหญิงมีพฤติกรรมทางจริยธรรมในด้านความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ ความสามัคคี และความยุติธรรม สูงกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ จีรวรรณ วิรัชกุล (2524 : 101-103) ซึ่งศึกษาโดยวิธีเดียวกัน แต่ใช้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดชลบุรี จำนวน 405 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนหญิงมีพฤติกรรมทางจริยธรรมในด้านความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ สูงกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิไล แสงเหมือนขวัญ (2537) ได้ศึกษาความสัมพันธ์และเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระหว่างผลการประเมินคุณลักษณะที่ประเมินโดยนักเรียนประเมินตนเอง เพื่อนร่วมชั้นเรียนกับครูผู้สอน สร้างและพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะด้านคุณธรรมนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยทำการศึกษากับครูและนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2536 กับครูผู้สอน จำนวน 90 คน นักเรียน จำนวน 1,440 คน ได้ผลการวิจัย คือ การประเมินคุณลักษณะด้านคุณธรรมที่ประเมินโดยนักเรียนประเมินตนเอง เพื่อนสนิท เพื่อนร่วมงาน หัวหน้าห้องหรือรองหัวหน้าห้องกับครูผู้สอน มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการเปรียบเทียบระดับคะแนนเฉลี่ย ของผลการประเมินคุณลักษณะด้านคุณธรรมโดยรวมทุกคุณลักษณะที่ประเมินโดยนักเรียนประเมินตนเอง เพื่อนสนิท เพื่อนร่วมงาน หัวหน้าห้องหรือรองหัวหน้าห้องกับครูผู้สอน การประเมินโดยครูผู้สอนกับนักเรียนประเมินตนเอง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนการประเมินโดยครูผู้สอนกับเพื่อนสนิท ครูผู้สอนกับเพื่อนร่วมงาน ผลการประเมินไม่แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 3.2.1 การสร้างเครื่องมือ
 - 3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

อาจารย์และนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2543 ซึ่งมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 4,393 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

อาจารย์ และนักเรียน ซึ่งวิธีการได้มาของกลุ่มตัวอย่างได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากสูตรของ R.V.Krejcie และ R.W.Morgan ในระดับความเชื่อมั่น 95% (เพ็ญแข แสงแก้ว. 2538 : 63) ซึ่งสามารถคำนวณกลุ่มตัวอย่างจากประชากร ได้ดังนี้

$$n = \frac{X^2 NPQ}{e^2 \cdot (N - 1) + X^2 PQ}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

X^2 = 3.841 (ค่าไค-สแควร์ที่ degree of freedom = 1 และระดับความเชื่อมั่น 95%)

N = ขนาดของประชากร

P = 0.5 (สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร)

Q = 0.5 (1-P = 1 - 0.5)

e = 0.05 (เปอร์เซ็นต์ของความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้)

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์ จากจำนวนประชากรรวมกันทั้งสองวิทยาลัยฯ จำนวน 137 คน คำนวณจากสูตร ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 101 คน และนำมาเทียบสัดส่วน จะได้กลุ่มตัวอย่างอาจารย์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาชลบุรี 53 คน วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา 48 คน

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน จากจำนวนประชากรรวมกันทั้งสองวิทยาลัยฯ จำนวน 4,256 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 352 คน และนำมาเทียบสัดส่วนจะได้กลุ่มตัวอย่างนักเรียน ชั้น ปวช. 1 ปวช. 2 ปวช. 3 วิทยาลัยอาชีวศึกษาชลบุรี คือ 69, 66 และ 64 คน ตามลำดับ และกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้น ปวช.1 ปวช. 2 ปวช. 3 วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา คือ 58, 48, 47 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างอาจารย์ และนักเรียนในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก สังกัดกรมอาชีวศึกษา

สถานศึกษา	วิทยาลัยอาชีวศึกษา ชลบุรี		วิทยาลัยอาชีวศึกษา ฉะเชิงเทรา		รวม	
	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
ผู้ให้ข้อมูล						
อาจารย์	72	53	65	48	137	101
นักเรียนระดับ ปวช.1	836	69	696	58	1,532	127
นักเรียนระดับ ปวช.2	793	66	586	48	1,379	114
นักเรียนระดับ ปวช.3	770	64	575	47	1,345	111
รวม	2,471	252	1,922	201	4,393	453

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง ซึ่งแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งลักษณะคำถาม เป็นแบบเลือกตอบ โดยถามเกี่ยวกับ สถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน/เรียน และข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามพฤติกรรม จริยธรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออก โดยถามเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรม 3 ด้าน คือ ด้านปัจเจกชน ด้านส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างมนุษย์ และด้านส่งเสริมความเจริญมั่นคง ให้แก่ชาติ บ้านเมือง มีจำนวนข้อทั้งหมด 40 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึง นักเรียนมีการปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง นักเรียนมีการปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง นักเรียนมีการปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง นักเรียนมีการปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง นักเรียนมีการปฏิบัติน้อยที่สุด

3.2.1 การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาตัวอย่างเอกสาร ตำรา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับพฤติกรรม จริยธรรมของนักเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษา
2. ศึกษาตัวอย่างการสร้างแบบสอบถามจากงานวิจัยของ ประเวศ ขอดภัย (2537 : 123-136) โอภาส ไบสูงเนิน (2530 : 103-117) และเจ็ด โฉม สังขนันท์ (2542 : 179-188)
3. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามแบบประมาณค่า (Rating Scales) เกี่ยวกับพฤติกรรม ด้านจริยธรรม 3 ด้าน คือ จริยธรรมด้านสร้างความจริงใจให้ปัจเจกชน จริยธรรมด้านส่งเสริม ความสัมพันธ์อันดีระหว่างมนุษย์และจริยธรรมด้านส่งเสริมความเจริญมั่นคงให้แก่ชาติบ้านเมือง
4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อทำการ ตรวจสอบ แนะนำ และปรับปรุงแก้ไข
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรง ด้านเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องของสำนวนภาษา จำนวน 5 ท่าน คือ

1. ดร. ไชยนันท์	แสงเมฆา	ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิค อุตสาหกรรมยานยนต์พระนครศรีอยุธยา
2. ดร. ประเสริฐ	สุทธิประสิทธิ์	รองศาสตราจารย์ ระดับ 9 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
3. รศ. ศศิมน	ปรีดา	รองศาสตราจารย์ ระดับ 9 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
4. นายจ่านงค์	อินทองคำ	อาจารย์ 2 ระดับ 7 วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา
5. นางเจ็ด โฉม	สังขนันท์	อาจารย์ 2 ระดับ 7 วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา
6. นำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะ ปรีกษาอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมก่อนนำไปทดลองใช้ต่อไป

3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. หลังจากแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามอย่างละเอียดแล้ว เพื่อให้แบบสอบถามชุดนี้มีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) สำหรับการวิจัย ผู้วิจัยจึงนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ ครู-อาจารย์ 10 คน นักเรียน 20 คน รวม 30 คน ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเตรา

2. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วไปหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีของ Cronbach ที่เรียกว่า “สัมประสิทธิ์อัลฟา” (α - Coefficient) ปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.93

3. นำแบบสอบถามที่นำไปทดลองใช้มาปรับปรุงแก้ไข แล้วทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อเก็บข้อมูลต่อไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. บันทึกเสนอต่องานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามถึงกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากคณาจารย์และนักเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออก ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างดังที่ได้กำหนดไว้

2. ทำหนังสือเสนอต่อกรมอาชีวศึกษาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และนำหนังสือที่ผ่านการพิจารณาแล้วเสนอต่อกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกที่ได้กำหนดไว้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง และขอรับแบบสอบถามที่รอกข้อมูลแล้วกลับในวันเดียวกัน ได้แบบสอบถามกลับคืนมาครบถ้วน คิดเป็นร้อยละ 100

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ตรวจสอบจำนวน และความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ที่ได้รับกลับคืนมา พบว่ามีความสมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

2. นำแบบสอบถามมาลงรหัส แล้วกรอกรหัสใส่ลงในฟอร์มลงรหัส (Coding Form) แล้วประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical Package for the Social Sciences/ Personal Computer Plus)

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ และร้อยละ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมด้านจริยธรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Means) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยทำเป็นรายชื่อ รายด้าน และรวมทุกด้าน แล้วนำเสนอในรูปของตาราง พร้อมคำบรรยายประกอบ

3. เกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูล ในแบบสอบถามตอนที่ 2 ใช้เกณฑ์ของ John W. Best ดังนี้

4.50-5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในข้อนั้นในระดับมากที่สุด

3.50-4.49 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในข้อนั้นในระดับมาก

2.50-3.49 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในข้อนั้นในระดับปานกลาง

1.50-2.49 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในข้อนั้นในระดับน้อย

1.00-1.49 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในข้อนั้นในระดับน้อยที่สุด

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติดังต่อไปนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ใช้แปลความหมายข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

2. ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้แปลความหมายข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรม

3. การวิเคราะห์ t-test ใช้ทดสอบสมมติฐานระหว่างตัวแปรอิสระ 2 กลุ่ม ได้แก่ ครู-อาจารย์ และนักเรียน ที่มีต่อข้อมูลพฤติกรรมจริยธรรม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาพฤติกรรมด้านจริยธรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงใต้ ได้นำเสนอผลการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักเรียน

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์และนักเรียน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 จำนวนและค่าร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานศึกษา	วิทยาลัยอาชีวศึกษา ชลบุรี		วิทยาลัยอาชีวศึกษา ฉะเชิงเทรา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อาจารย์	53	21.03	48	23.88	101	22.30
นักเรียนชั้น ปวช. 1	69	27.38	58	28.86	127	28.00
นักเรียนชั้น ปวช. 2	66	26.19	48	23.88	114	25.20
นักเรียนชั้น ปวช. 3	64	25.40	47	23.38	111	24.50
รวม	252	55.60	201	44.40	453	100

จากตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ปฏิบัติงาน/เรียนที่วิทยาลัยอาชีวศึกษาชลบุรี จำนวน 252 คน (55.60%) รองลงมาปฏิบัติงาน/เรียนที่วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา จำนวน 201 คน (44.40%) และเมื่อพิจารณาผู้ตอบแบบสอบถามของทั้งสองวิทยาลัยรวมกันพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักเรียนชั้น ปวช. 1 จำนวน 127 คน (28%) รองลงมาเป็นนักเรียนชั้น ปวช. 2 จำนวน 114 คน (25.20%) และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ อาจารย์ จำนวน 101 คน (22.30%)

ตอนที่ 2 พฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก สังกัดกรมอาชีวศึกษา ตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักเรียน ได้ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.2-4.6 ดังนี้

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมจริยธรรมนักเรียนในภาพรวม ตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักเรียน

ข้อมูลพฤติกรรมจริยธรรมนักเรียน ทั้ง 3 ด้าน	n = 453		ระดับ ปฏิบัติ	ลำดับที่
	\bar{X}	S.D.		
1. จริยธรรมด้านปัจเจกชน	3.47	0.53	ปานกลาง	3
2. จริยธรรมด้านส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่าง มนุษย์	3.68	0.57	มาก	2
3. จริยธรรมด้านส่งเสริมความเจริญมั่นคงให้แก่ ชาติบ้านเมือง	3.83	0.61	มาก	1
รวม	3.66	0.50	มาก	

จากตารางที่ 4.2 พบว่า อาจารย์ และนักเรียนมีความคิดเห็นว่า พฤติกรรมจริยธรรมนักเรียนในภาพรวม มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$) และเมื่อนำมาพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า จริยธรรมที่มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ด้าน คือ จริยธรรมด้านส่งเสริมความเจริญมั่นคงให้แก่ชาติบ้านเมือง ($\bar{X} = 3.83$) รองลงมาคือ จริยธรรมด้านส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างมนุษย์ ($\bar{X} = 3.68$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง คือ จริยธรรมด้านปัจเจกชน ($\bar{X} = 3.47$)

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมจริยธรรมนักเรียน ด้านปัจจัยเจกชน ตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักเรียน

ข้อมูลพฤติกรรมจริยธรรมนักเรียน ด้านปัจจัยเจกชน	n = 453		ระดับ ปฏิบัติ	ลำดับที่
	\bar{X}	S.D.		
1. ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียน	3.31	0.86	ปานกลาง	9
2. สนใจศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม นอกเหนือที่ครู- อาจารย์สอน	3.04	0.85	ปานกลาง	12
3. มีความอดทน มานะพยายามในการเรียน การทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย	3.60	0.83	มาก	4
4. เมื่อประสบปัญหาในการทำงาน มาขอ รับคำปรึกษาจากครู-อาจารย์ผู้สอนเสมอ	3.28	0.96	ปานกลาง	10
5. สามารถทำงานหรือแก้ปัญหาการเรียนได้ ด้วยตนเองอย่างมีเหตุผล	3.32	0.81	ปานกลาง	8
6. มีความรับผิดชอบในการทำงานเสร็จตามเวลาที่ กำหนด	3.55	0.96	มาก	6
7. วิเคราะห์ ปรับปรุงวิธีการทำงานให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม เสมอ	3.26	0.89	ปานกลาง	11
8. ยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ๆ ในการ แก้ปัญหาการเรียนอย่างมีเหตุผล	3.66	0.94	มาก	3
9. รับประทานอาหารจนหมดจาน	3.68	1.03	มาก	2
10. ไม่ทิ้งหนังสือหรืออุปกรณ์การเรียนหลังสอบเสร็จ	3.93	1.07	มาก	1
11. รู้จักประหยัดค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน	3.56	1.00	มาก	5
12. กล้าคิด กล้าทำ กล้าพูดในทางสร้างสรรค์	3.46	0.91	ปานกลาง	7
รวม	3.47	0.53	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.3 พบว่า อาจารย์และนักเรียนมีความคิดเห็นว่าพฤติกรรม จริยธรรมของ นักเรียนด้านปัจเจกชน มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$) และเมื่อนำมาพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีข้อที่มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก จำนวน 6 ข้อ ข้อที่มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 6 ข้อ ข้อที่มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรกคือ ไม่ทิ้งหนังสือหรืออุปกรณ์การเรียนหลังสอบเสร็จ ($\bar{X} = 3.93$) รองลงมาเป็นการรับประทานอาหารจนหมดจาน ($\bar{X} = 3.68$) และยอมรบกวน ฟังความคิดเห็นของเพื่อน ๆ ในการแก้ปัญหาการเรียนอย่างมีเหตุผล ($\bar{X} = 3.66$) ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง 3 อันดับท้าย คือ สนใจศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือที่ครู อาจารย์สอน ($\bar{X} = 3.04$) รองลงมาเป็นการวิเคราะห์ ปรับปรุงวิธีการทำงานให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิมเสมอ ($\bar{X} = 3.26$) และเมื่อประสบปัญหาในการทำงานมาขอคำปรึกษาจากครู อาจารย์ผู้สอนเสมอ ($\bar{X} = 3.28$)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมจริยธรรมนักเรียน ด้านส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างมนุษย์ ตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักเรียน

ข้อมูลพฤติกรรมจริยธรรมนักเรียน ด้านส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างมนุษย์	n = 453		ระดับ ปฏิบัติ	ลำดับที่
	\bar{X}	S.D.		
1. แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของสถานศึกษา	3.63	1.00	มาก	10
2. ร่วมกิจกรรมหน้าเสาธงอย่างสม่ำเสมอ	3.70	1.07	มาก	8
3. ใช้วาจาที่สุภาพในการติดต่อสื่อสารกับเพื่อน	3.32	0.96	ปานกลาง	15
4. ให้ความเคารพต่อครู-อาจารย์	4.05	0.90	มาก	2
5. ปฏิบัติตามกฎระเบียบของห้องเรียนและ ห้องปฏิบัติการ	3.64	0.90	มาก	9
6. มีความรับผิดชอบในการทำงานเสร็จตามเวลา ที่กำหนด	3.58	0.94	มาก	11
7. ดูแลทรัพย์สินต่าง ๆ ของวิทยาลัย	3.45	0.91	ปานกลาง	14
8. ใช้ระเบียบแถวในการรับบริการต่าง ๆ ของ วิทยาลัยตามลำดับก่อนหลัง	3.55	0.99	มาก	12
9. ให้ความร่วมมือในการทำงานเป็นกลุ่มกับเพื่อน ๆ นักเรียนด้วยดี	3.86	0.88	มาก	4
10. เมื่อเพื่อน ๆ ประสบปัญหาด้านการเรียน การทำงาน ได้ให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกัน และกัน	3.85	0.90	มาก	5
11. มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปันอุปกรณ์การเรียน ต่อเพื่อน ๆ	3.92	0.81	มาก	3
12. มีหน้าตาขี้มึนแจ่มใสและสุขภาพจิตที่ดี	4.20	0.77	มาก	1
13. ชอบทำกิจกรรมกลุ่มในการสร้างความสัมพันธ์ เช่น กิจกรรมชมรม กิจกรรมกีฬาและกิจกรรม อาสาสมัครต่าง ๆ	3.55	0.94	มาก	13
14. ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน โดยไม่พูดคุยระหว่างเรียน หรือระหว่างครู-อาจารย์สอน	3.20	0.96	ปานกลาง	16
15. ให้เกียรติและเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น	3.73	0.86	มาก	7
16. มีความรับผิดชอบต่อตนเองและหมู่คณะ	3.74	0.84	มาก	6
รวม	3.68	0.57	มาก	

จากตารางที่ 4.4 พบว่า อาจารย์ และนักเรียนมีความคิดเห็นว่า พฤติกรรม จริยธรรมของนักเรียนด้านส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างมนุษย์ มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$) และเมื่อนำมาพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีข้อที่มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก จำนวน 13 ข้อ ข้อที่มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 ข้อ ข้อที่มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ มีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใสและสุขภาพจิตที่ดี ($\bar{X} = 4.20$) รองลงมาเป็นการให้ความเคารพต่อครู อาจารย์ ($\bar{X} = 4.05$) และมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปันอุปกรณ์การเรียนต่อเพื่อน ๆ ($\bar{X} = 3.92$) ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง 3 อันดับท้ายคือ การตั้งใจศึกษาเล่าเรียนโดยไม่พุดคุยระหว่างนักเรียนหรือระหว่างครู อาจารย์สอน ($\bar{X} = 3.20$) รองลงมาเป็นการใช้วาจาที่สุภาพในการติดต่อสื่อสารกับเพื่อน ($\bar{X} = 3.32$) และการดูแลทรัพย์สินต่าง ๆ ของวิทยาลัย ($\bar{X} = 3.45$)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมจริยธรรมนักเรียน ด้านส่งเสริม
ความเจริญมั่นคงให้แก่ชาติบ้านเมือง ตามความคิดเห็นของครู อาจารย์และนักเรียน

ข้อมูลพฤติกรรมจริยธรรมนักเรียน ด้านส่งเสริมความเจริญมั่นคงให้แก่ชาติบ้านเมือง	n = 453		ระดับ ปฏิบัติ	ลำดับที่
	\bar{X}	S.D.		
1. รู้จักใช้และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	3.58	0.85	มาก	12
2. นิยมขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมและ ความเป็นอยู่แบบคนไทย	3.65	0.88	มาก	10
3. รู้จักจับจ่ายใช้สอยเครื่องอุปโภคบริโภคที่ผลิตขึ้น ในประเทศ	3.75	0.93	มาก	8
4. ไม่เสพของมีเงินเมาและยาเสพติดให้โทษ	4.11	1.14	มาก	1
5. ไม่ขโมยอุปกรณ์การเรียนและของใช้ของผู้อื่น	4.10	1.14	มาก	2
6. ให้ความร่วมมือในกิจกรรมวันสำคัญของชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์	3.98	0.90	มาก	4
7. รักและหวงแหนในศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ	3.87	0.91	มาก	6
8. ซื่อสัตย์สุจริตและยุติธรรม	4.02	0.91	มาก	3
9. กล่าวหาญ อดทนในการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์	3.76	0.83	มาก	7
10. ประหยัด อดออมในการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน	3.75	0.92	มาก	9
11. เลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์ของวิทยาลัยอย่างประหยัด	3.61	0.93	มาก	11
12. ให้ความร่วมมือในกิจกรรมประชาธิปไตย	3.88	0.89	มาก	5
รวม	3.83	0.61	มาก	

จากตารางที่ 4.5 พบว่า อาจารย์และนักเรียนมีความคิดเห็นว่า พฤติกรรม จริยธรรมของ
นักเรียนด้านส่งเสริมความเจริญมั่นคงให้แก่ชาติบ้านเมือง มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในภาพรวม
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) และเมื่อนำมาพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติหรือ
มีพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรกคือ ไม่เสพของมีเงินเมาและยาเสพติดให้โทษ ($\bar{X} = 4.11$)
รองลงมาคือ ไม่ขโมยอุปกรณ์การเรียนและของใช้ของผู้อื่น ($\bar{X} = 4.10$) และซื่อสัตย์สุจริตและ
ยุติธรรม ($\bar{X} = 4.02$) ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก 3 อันดับท้ายคือ รู้จักใช้
และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.58$) รองลงมาเป็นการใช้วัสดุ อุปกรณ์
ของวิทยาลัยอย่างประหยัด ($\bar{X} = 3.61$) และนิยมขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมและความเป็น
อยู่แบบคนไทย ($\bar{X} = 3.65$)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบพฤติกรรม จริยธรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัย
อาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์
และนักเรียน ได้ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.6-4.9 ดังนี้

ตารางที่ 4.6 เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และนักเรียนที่มีต่อพฤติกรรมจริยธรรม
นักเรียน ในภาพรวม

พฤติกรรมจริยธรรม	ครู อาจารย์ (n = 101)		นักเรียน (n = 352)		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. จริยธรรมด้านปัจเจกชน	3.33	0.54	3.51	0.52	-2.78*
2. จริยธรรมด้านส่งเสริมความสัมพันธ์อันดี ระหว่างมนุษย์	3.55	0.57	3.72	0.56	-2.58*
3. จริยธรรมด้านส่งเสริมความเจริญมั่นคง ให้แก่ชาติบ้านเมือง	3.60	0.64	3.90	0.58	-4.30*
รวม	3.50	0.52	3.71	0.40	-3.73*

จากตารางที่ 4.6 เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และนักเรียนที่มีต่อพฤติกรรม
จริยธรรมนักเรียนโดยจำแนกตามสถานภาพ พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อนำมาพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า
อาจารย์และนักเรียนมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมจริยธรรมแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.7 เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และนักเรียนที่มีต่อพฤติกรรมจริยธรรมนักเรียน
ด้านปัจเจกชน

จริยธรรมด้านปัจเจกชน	ครู อาจารย์ (n = 101)		นักเรียน (n = 352)		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียน	3.41	0.80	3.28	0.87	1.53
2. สนใจศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือที่ครู- อาจารย์สอน	3.21	0.77	3.00	.86	2.33*
3. มีความอดทน มานะพยายามในการเรียน การทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย	3.51	0.82	3.62	0.84	-1.08
4. เมื่อประสบปัญหาในการทำงานมาขอรับ คำปรึกษาจากครู-อาจารย์ผู้สอนเสมอ	3.21	0.94	3.30	0.97	-0.72
5. สามารถทำงานหรือแก้ปัญหาการเรียนได้ ด้วยตนเองอย่างมีเหตุผล	3.37	0.77	3.31	0.82	0.85
6. มีความรับผิดชอบในการทำงานเสร็จตามเวลา ที่กำหนด	3.50	0.88	3.56	0.98	-0.45
7. วิเคราะห์ ปรับปรุงวิธีการทำงานให้ดียิ่งขึ้น กว่าเดิมเสมอ	3.07	0.83	3.32	0.90	-2.67*
8. ยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ๆ ในการ แก้ปัญหาการเรียนอย่างมีเหตุผล	3.33	0.93	3.75	0.92	-4.29*
9. รับประทานอาหารจนหมดจาน	3.31	1.08	3.79	0.99	-4.09*
10. ไม่ทิ้งหนังสือหรืออุปกรณ์การเรียน หลังสอบเสร็จ	3.47	1.08	4.06	1.03	-5.05*
11. รู้จักประหยัดค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน	3.25	1.00	3.65	0.98	-3.55*
12. กล้าคิด กล้าทำ กล้าพูดในทางสร้างสรรค์	3.40	0.84	3.48	0.92	-0.65
รวม	3.33	0.54	3.51	0.52	-2.78*

$p \leq .05$

จากตารางที่ 4.7 เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และนักเรียนที่มีต่อพฤติกรรม จริยธรรมของนักเรียนด้านปัจเจกชน โดยจำแนกตามสถานภาพ พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อนำมาพิจารณา เป็นรายข้อพบว่า อาจารย์และนักเรียนมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมจริยธรรมด้านปัจเจกชน ข้อที่ 2 การสนใจศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือที่ครู อาจารย์สอน ข้อที่ 7 การวิเคราะห์ปรับปรุงวิธีการทำงานให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม ข้อที่ 8 การยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ๆ ในการแก้ปัญหา การเรียนอย่างมีเหตุผล ข้อที่ 9 การรับประทานอาหารจนหมดจาน ข้อที่ 10 ไม่ทิ้งหนังสือหรือ อุปกรณ์การเรียนหลังสอบเสร็จ และข้อที่ 11 การรู้จักประหยัดค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนพฤติกรรมจริยธรรมด้านปัจเจกชนข้ออื่น ๆ พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4.8 เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และนักเรียนที่มีต่อพฤติกรรมจริยธรรมนักเรียน
ด้านส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างมนุษย์

จริยธรรมด้านส่งเสริมความสัมพันธ์อันดี ระหว่างมนุษย์	ครู อาจารย์ (n = 101)		นักเรียน (n = 352)		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของสถานศึกษา	3.57	0.96	3.65	1.02	-0.51
2. ร่วมกิจกรรมหน้าเสาธงอย่างสม่ำเสมอ	3.61	1.01	3.72	1.09	-0.98
3. ใช้วาจาที่สุภาพในการติดต่อสื่อสารกับเพื่อน	3.22	0.97	3.35	0.96	-1.12
4. ให้ความเคารพต่อครู-อาจารย์	3.79	0.91	4.12	0.88	-3.29*
5. ปฏิบัติตามกฎระเบียบของห้องเรียนและ ห้องปฏิบัติการ	3.52	0.89	3.68	0.90	-1.34
6. มีความรับผิดชอบในการทำงานเสร็จตาม เวลาที่กำหนด	3.51	0.89	3.61	0.95	-0.79
7. ดูแลทรัพย์สินต่าง ๆ ของวิทยาลัย	3.36	0.56	3.48	0.93	-1.37
8. ใช้ระเบียบแถวในการรับบริการต่าง ๆ ของวิทยาลัยตามลำดับก่อนหลัง	3.42	0.97	3.59	1.00	-1.39
9. ให้ความร่วมมือในการทำงานเป็นกลุ่มกับ เพื่อน ๆ นักเรียนด้วยดี	3.54	0.79	3.95	0.88	-4.17*
10. เมื่อเพื่อน ๆ ประสบปัญหาด้านการเรียน การทำงาน ได้ให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกัน และกัน	3.68	0.79	3.90	0.92	-1.97*
11. มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปันอุปกรณ์การเรียน ต่อเพื่อน ๆ	3.84	0.64	3.94	0.85	-1.27
12. มีหน้าตาเข้มแข็งแจ่มใสและสุขภาพจิตที่ดี	3.98	0.69	4.27	0.78	-3.59*
13. ชอบทำกิจกรรมกลุ่มในการสร้างความสัมพันธ์ เช่น กิจกรรมชมรม กิจกรรมกีฬาและกิจกรรม อาสาสมัครต่าง ๆ	3.64	0.77	3.53	0.98	1.30
14. ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน โดยไม่พูดคุยระหว่างเรียน หรือระหว่างครู-อาจารย์สอน	3.24	0.92	3.19	0.98	0.66

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

จริยธรรมด้านส่งเสริมความสัมพันธ์อันดี ระหว่างมนุษย์	ครู อาจารย์ (n = 101)		นักเรียน (n = 352)		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
15. ให้เกียรติและเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น	3.46	0.78	3.80	0.87	-3.71*
16. มีความรับผิดชอบต่อตนเองและหมู่คณะ	3.49	0.83	3.81	0.83	-3.58*
รวม	3.55	0.57	3.72	0.56	-2.58*

$$p \leq .05$$

จากตารางที่ 4.8 เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และนักเรียนที่มีต่อพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนด้านส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างมนุษย์ โดยจำแนกตามสถานภาพพบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อนำมาพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อาจารย์และนักเรียนมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมจริยธรรมด้านส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างมนุษย์ ข้อที่ 4 การให้ความเคารพต่อครู อาจารย์ ข้อที่ 9 การให้ความร่วมมือในการทำงานเป็นกลุ่มกับเพื่อน ๆ นักเรียนด้วยดี ข้อที่ 10 เมื่อเพื่อน ๆ ประสบปัญหาด้านการเรียน การทำงาน ได้ให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ข้อที่ 12 การมีหน้าตาเข้มแข็งแจ่มใสและสุขภาพจิตที่ดี ข้อที่ 15 การให้เกียรติและเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น และข้อที่ 16 มีความรับผิดชอบต่อตนเองและหมู่คณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนพฤติกรรมจริยธรรมด้านส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างมนุษย์ข้ออื่น ๆ พบว่าแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4.9 เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และนักเรียนที่มีต่อพฤติกรรมจริยธรรมนักเรียน
ด้านส่งเสริมความเจริญมั่นคงให้แก่ชาติบ้านเมือง

จริยธรรมด้านส่งเสริมความเจริญมั่นคง ให้แก่ชาติบ้านเมือง	ครู อาจารย์ (n = 101)		นักเรียน (n = 352)		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. รู้จักใช้และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	3.47	0.83	3.62	0.85	-1.78
2. นิยมขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมและ ความเป็นอยู่แบบคนไทย	3.50	0.89	3.20	0.87	-1.88
3. รู้จักจับจ่ายใช้สอยเครื่องอุปโภค บริโภค ที่ผลิตขึ้นในประเทศ	3.42	0.95	3.84	0.90	-3.97*
4. ไม่เสพของมีเงินเมาและยาเสพติดให้โทษ	3.73	1.13	4.22	1.12	-3.86*
5. ไม่ขโมยอุปกรณ์การเรียนและของใช้ของผู้อื่น	3.65	1.15	4.23	1.10	-4.59*
6. ให้ความร่วมมือในกิจกรรมวันสำคัญของชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์	3.89	0.87	4.00	0.91	-1.19
7. รักและหวงแหนในศิลปะและวัฒนธรรม ของชาติ	3.62	0.94	3.94	0.89	-2.84*
8. ซื่อสัตย์สุจริตและยุติธรรม	3.72	0.91	4.11	0.89	-3.70*
9. กล้าหาญ อดทนในการแสดงออกอย่าง สร้างสรรค์	3.64	0.87	3.79	0.82	-1.42
10. ประหยัด อดออมในการใช้จ่ายในชีวิต ประจำวัน	3.52	0.92	3.82	0.91	-2.72*
11. เลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์ของวิทยาลัย อย่างประหยัด	3.40	0.92	3.67	0.92	-2.46*
12. ให้ความร่วมมือในกิจกรรมประชาธิปไตย	3.71	0.85	3.93	0.90	-1.97*
รวม	3.60	0.64	3.90	0.58	-4.30*

$p \leq .05$

จากตารางที่ 4.9 เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และนักเรียนที่มีต่อพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนด้านส่งเสริมความเจริญมั่นคงให้แก่ชาติบ้านเมือง โดยจำแนกตามสถานภาพพบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อนำมาพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อาจารย์และนักเรียนมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมจริยธรรมด้านส่งเสริมความเจริญมั่นคงให้แก่ชาติบ้านเมือง ข้อที่ 3 การรู้จักจับจ่ายใช้สอยเครื่องอุปโภคบริโภคที่ผลิตขึ้นในประเทศ ข้อที่ 4 การไม่เสพของมึนเมาและยาเสพติดให้โทษ ข้อที่ 5 การไม่ขโมยอุปกรณ์การเรียนและของใช้ของผู้อื่น ข้อที่ 7 การรักและหวงแหนในศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ ข้อที่ 8 ซื่อสัตย์สุจริตและยุติธรรม ข้อที่ 10 การประหยัดคอดออมในการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ข้อที่ 11 การเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ของวิทยาลัยอย่างประหยัด และข้อที่ 12 การให้ความร่วมมือในกิจกรรมประชาธิปไตย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนพฤติกรรมจริยธรรมด้านส่งเสริมความเจริญมั่นคงให้แก่ชาติบ้านเมืองข้ออื่น ๆ พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักเรียน 3 ด้าน คือ ด้านปัจเจกชน ด้านส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างมนุษย์ และด้านส่งเสริมความเจริญมั่นคงให้แก่ชาติบ้านเมือง

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านปัจเจกชน ด้านส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างมนุษย์ และด้านส่งเสริมความเจริญมั่นคงให้แก่ชาติบ้านเมือง

5.1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

5.1.2.1 ประชากร ประกอบด้วย อาจารย์และนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ปีการศึกษา 2543 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 4,393 คน

5.1.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

จากจำนวนประชากรแต่ละประเภท โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ R.V. Krejcie และ R.W. Morgan แล้วนำมาคำนวณได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 453 คน โดยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์และนักเรียน จากจำนวนประชากรรวมกันทั้งสองวิทยาลัยฯ จำนวน 137 คน และ 4,256 คน นำมาคำนวณจากสูตรได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 101 คน และ 352 คน ตามลำดับ แล้วนำมาเทียบสัดส่วน

5.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ โดยถามเกี่ยวกับสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน/เรียน และข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยถามเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรม 3 ด้าน คือ ด้านปัจเจกชน ด้านส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างมนุษย์ และจริยธรรมด้านส่งเสริมความเจริญมั่นคงให้แก่ชาติบ้านเมือง มีจำนวนทั้งหมด 40 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึง นักเรียนมีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในข้อนี้ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง นักเรียนมีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในข้อนี้ในระดับมาก
- 3 หมายถึง นักเรียนมีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในข้อนี้ระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง นักเรียนมีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในข้อนี้ระดับน้อย
- 1 หมายถึง นักเรียนมีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในข้อนี้ระดับน้อยที่สุด

5.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือไปทดลองใช้เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) แบบสัมประสิทธิ์อัลฟา ($\alpha = \text{Coefficient}$) ด้วยวิธีของ Combach กับครู อาจารย์ และนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ที่วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93

การเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จำนวน 453 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

5.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมมาได้ทั้งหมด โดยการแจกแจงความถี่ คำนวณค่าร้อยละ เพื่อแปลผลข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คำนวณค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อแปลความหมายข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมและทดสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบความคิดเห็นด้วยค่า t-test แล้วประมวลผลตัวโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical Package for the Social Sciences/Personal Computer Plus)

5.1.6 ผลการวิจัย

การวิจัยสามารถสรุปผลเป็นตอน ๆ ได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ปฏิบัติงาน/เรียนที่วิทยาลัยอาชีวศึกษาชลบุรีมากกว่าที่วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา ซึ่งมีจำนวน 252 คน (55.60%) โดยผู้ตอบมีสถานภาพเป็นนักเรียนชั้น ปวช. 1 มากที่สุด จำนวน 127 คน (28%) และผู้ตอบที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ อาจารย์ จำนวน 101 คน (22.30%)

ตอนที่ 2 พฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ตามความคิดของอาจารย์และนักเรียนในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีด้านที่คะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากจำนวน 2 ด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ จริยธรรมด้านส่งเสริมความเจริญมั่นคงให้แก่ชาติ บ้านเมือง และจริยธรรมด้านส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างมนุษย์ ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยระดับปานกลางคือ จริยธรรมด้านปัจเจกชน และเมื่อนำแต่ละด้านมาพิจารณาพบว่า

1. จริยธรรมด้านปัจเจกชน อาจารย์และนักเรียนมีความคิดเห็นว่าพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนในภาพรวมมีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงลำดับแรกอยู่ในระดับมาก คือ ไม่ทิ้งหนังสือหรืออุปกรณ์การเรียนหลังสอบเสร็จ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำลำดับสุดท้ายอยู่ในระดับปานกลาง คือ สนใจศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากที่ครู อาจารย์สอน

2. จริยธรรมด้านส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างมนุษย์ อาจารย์และนักเรียนมีความคิดเห็นว่า พฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนในภาพรวม มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงลำดับแรกอยู่ในระดับมาก คือ มีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใสและสุขภาพจิตที่ดี และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำลำดับสุดท้ายอยู่ในระดับปานกลาง คือ ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน โดยไม่พูดคุยระหว่างเรียนหรือระหว่างครู อาจารย์สอน

3. จริยธรรมด้านส่งเสริมความเจริญมั่นคงให้แก่ชาติบ้านเมือง อาจารย์และนักเรียนมีความคิดเห็นว่าพฤติกรรมของนักเรียนในภาพรวม และรายข้อทุกข้อมีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นลำดับแรกคือ ไม่เสพยาของมึนเมาและยาเสพติดให้โทษ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำลำดับสุดท้ายอยู่ในระดับมากเช่นกันคือ รู้จักใช้และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์และนักเรียนพบว่า อาจารย์และนักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษาตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์และนักเรียนต่อพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียน

ในภาพรวมมีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในระดับมาก ทั้งนี้สืบเนื่องจากว่า วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือในสังกัดกรมอาชีวศึกษา นักเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 90% เป็นนักเรียนหญิง ซึ่งนักเรียนเหล่านี้คงได้รับการอบรมตามขนบธรรมเนียมจารีตประเพณีไทยมาจากครอบครัวและสังคมสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตน ดังนั้น เมื่อมีการสำรวจจึงพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมจริยธรรมสูง ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จีรวรรณ วิรัชกุล (2524 : 101-103) ที่ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดชลบุรี และพบว่า นักเรียนหญิงมีพฤติกรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย และความซื่อสัตย์สูงกว่านักเรียนชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนอกจากนั้น นักเรียนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่เป็นนักเรียนหญิงดังกล่าวแล้ว การเรียนการสอนของวิทยาลัยได้ยึดนโยบายการจัดการศึกษาของกรมอาชีวศึกษาที่ได้เน้นให้นักเรียนทุกคนเป็นผู้ที่มีทักษะเยี่ยม เปี่ยมคุณธรรม ล้ำเลิศวิชา และใช้เวลาให้เกิดคุณ ซึ่งตามแนวนโยบายนี้การสอนจะมุ่งเน้นเรื่องความรู้ คุณธรรม และเน้นให้ผู้เรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ในส่วนของการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมนั้น วิทยาลัยในสังกัดกรมอาชีวศึกษาได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของผู้บริหารและอาจารย์ของวิทยาลัยทุกคน โดยมอบหมายงานผ่านทางฝ่ายกิจการนักศึกษา และฝ่ายวิชาการ โดยฝ่ายกิจการศึกษามีงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการอบรม/ควบคุมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนนักศึกษาคือ งานปกครอง งานกิจกรรมนักเรียนนักศึกษา และงานแนะแนว ส่วนฝ่ายวิชาการมีงานที่รับผิดชอบคือ งานหลักสูตรและการสอนโดยมอบหมายให้อาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ที่ปรึกษาชั้นทุกคนเป็นผู้ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ดังนั้นงานการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษา จึงเป็นงานผสมผสานของงานต่าง ๆ ที่ต้องช่วยเหลือกัน โดยมีการจัดทำเป็นโครงการต่าง ๆ หลากรูปแบบ เช่น โครงการอบรมนักเรียน นักศึกษาหน้าเสาธง โครงการมอบหมายให้อาจารย์ที่ปรึกษาชั้นให้การอบรมนักเรียน นักศึกษาในที่ปรึกษาของตนสัปดาห์ละ 1 คาบเรียน โครงการมอบหมายให้อาจารย์ผู้สอนทุกคนคอยควบคุมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน นักศึกษาในระหว่างเรียนพร้อมทั้งนำผลการปฏิบัติตนในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมไปสู่การประเมินผลการเรียนรายวิชา โครงการควบคุมการแต่งกาย การไม่ติดสารเสพติดและการมาเรียนตรงเวลาของงานปกครอง โครงการปฐมนิเทศนักเรียนนักศึกษาก่อนเรียนและก่อนออกฝึกงานของฝ่ายกิจการนักศึกษา โครงการนิมนต์พระนักเทศน์และวิทยากรที่มีความรอบรู้มาให้การอบรมของฝ่ายวิชาการ ซึ่งจากโครงการต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้มีกฎระเบียบต่าง ๆ ที่คอยควบคุมนักเรียน นักศึกษาภายในวิทยาลัยขึ้น เช่น กฎระเบียบว่าด้วย การแต่งกาย กฎระเบียบว่าด้วยการเข้าเรียนโดยต้องเข้าเรียนไม่ต่ำกว่า 80% ของเวลาเรียนทั้งหมด กฎระเบียบการตัดคะแนนความประพฤติ กฎระเบียบว่าด้วย การวัดผลประเมินผลที่ต้องมีการประเมินผลคุณธรรม จริยธรรมควบคู่กับความรู้เพื่อนำไปสู่การประเมินผลรายวิชา และกฎระเบียบอื่น ๆ เมื่อวิทยาลัยได้ปฏิบัติตามโครงการและสร้างกฎระเบียบต่าง ๆ คอยควบคุมนักเรียน นักศึกษาในวิทยาลัยของตนเช่นนี้

นักเรียน นักศึกษาส่วนใหญ่จึงเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของวิทยาลัย ดังนั้น เมื่อมีการสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์และนักเรียนต่อพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนในภาพรวม จึงพบว่า มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประเวศ ยอดยิ่ง (2537 : 99) ที่ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับจริยธรรมของนักเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยผลการวิจัยพบว่า จริยธรรมต่าง ๆ ที่นักเรียนปฏิบัติในระดับค่อนข้างมาก คือ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความมีศรัทธาในศาสนา ด้านความรับผิดชอบ ด้านความขยันหมั่นเพียร และด้านการใช้ปัญญาในการแก้ปัญหา นอกจากนี้ยังสอดคล้องสัมพันธ์กับผลการวิจัยของ ประกอบ เกิดนิล (2533 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ เกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทสาขาวิชาช่างอุตสาหกรรมในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมจริยธรรมที่นักศึกษาปฏิบัติมากที่สุดคือ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความรับผิดชอบ ด้านการใช้ปัญญาในการแก้ปัญหา และด้านความขยันหมั่นเพียร สำหรับการพิจารณาผลการศึกษานักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักเรียน เป็นรายด้านสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

จริยธรรมด้านปัจเจกชน ผลการวิจัยในภาพรวมพบว่า นักเรียนมีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง โดยพฤติกรรมด้านนี้มีการสำรวจทั้งหมด 12 ข้อ และเมื่อนำมาพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีข้อที่นักเรียนได้ปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ ความอดทน มานะพยายามในการเรียน การทำงาน ความรับผิดชอบในการทำงานให้เสร็จตามเวลาที่กำหนด การยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ๆ ในการแก้ปัญหอย่างมีเหตุผล การรับประทานอาหารจนหมดจาน การไม่ทิ้งหนังสือหรืออุปกรณ์การเรียนหลังสอบเสร็จ การรู้จักประหยัดค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน และพบข้อที่นักเรียนได้ปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 6 ข้อเช่นกัน ได้แก่ การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียน การสนใจศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากที่ครู อาจารย์สอน การมาขอรับคำปรึกษาจากอาจารย์เมื่อประสบปัญหาในการเรียน การทำงาน ความสามารถในการแก้ปัญหาคำถามการเรียนได้ด้วยตนเองอย่างมีเหตุผล การวิเคราะห์ปรับปรุงวิธีการทำงานให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม และการกล้าคิด กล้าทำ กล้าพูดในทางสร้างสรรค์ และเมื่อนำมาหาค่าเฉลี่ยในภาพรวมจึงพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมหรือมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง สาเหตุที่จริยธรรมข้อที่นักเรียนมีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมอยู่ในระดับมากคงสืบเนื่องมาจากว่า วิทยาลัยมีความเข้มงวดกวดขันในการปลูกฝังจริยธรรมเหล่านี้ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับความอดทน ความรับผิดชอบ การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การประหยัด การฝึกให้นักเรียนรู้จักใช้หนังสือและอุปกรณ์การเรียนและอื่น ๆ โดยการปลูกฝังนั้น

วิทยาลัยได้ดำเนินการในรูปแบบการจัดทำโครงการต่าง ๆ ดังได้กล่าวมาแล้ว นอกจากนี้วิทยาลัยได้มอบหมายงานให้ฝ่ายต่าง ๆ คอยควบคุมดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด เช่น งานปกครอง งานกิจกรรมนักเรียนนักศึกษา งานหลักสูตรและการสอน งานอาจารย์ที่ปรึกษาชั้น และอื่น ๆ

นอกจากนั้นนักเรียนส่วนใหญ่ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเป็นนักเรียนหญิงคงได้รับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เหล่านี้ตามขนบธรรมเนียมจารีตประเพณีไทยมาบ้างจากที่บ้าน และท้องถิ่นของตน เมื่อมีการสำรวจ ผลจึงพบว่า นักเรียนมีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในระดับมาก ส่วนจริยธรรมข้อที่นักเรียนมีพฤติกรรมหรือมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ได้แก่ จริยธรรม ที่เกี่ยวข้องกับ การเรียนและการส่งเสริมการเรียนรู้ ได้แก่ การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ การสนใจ ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม การขอรับคำปรึกษาจากครูผู้สอนเมื่อประสบปัญหา ความสามารถในการ แก้ปัญหาด้วยตนเองอย่างมีเหตุผล กระจุกวิเคราะห์ปรับปรุงงานให้ดียิ่งขึ้น และการกล้าคิดกล้าทำ ในทางสร้างสรรค์ จริยธรรมเหล่านี้วิทยาลัยได้ส่งเสริมหรือเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออก ไม่มากนัก ทั้งนี้อาจจะถูกจำกัดด้วยเวลาและงานด้านอื่น ๆ ที่ครู อาจารย์ภายในวิทยาลัยต้อง รับผิดชอบ นอกจากนั้นคงสืบเนื่องจากการได้รับปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมแต่ดั้งเดิม และ ความสามารถเฉพาะตัวของเด็กแต่ละคนด้วย ทั้งนี้เนื่องจากวิทยาลัยอาชีวศึกษารับเด็กที่เรียนต่อเนื่อง มาจากชั้นมัธยมศึกษา นอกจากนั้นเด็กที่เข้ามาเรียนส่วนใหญ่มีความขยันน้อยและผลการเรียนเดิม อยู่ในระดับที่เรียนอ่อนถึงปานกลาง ซึ่งผลจากการสำรวจภูมิหลังของคะแนนเฉลี่ยในระดับ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของนักเรียนที่เรียนต่อในวิทยาลัยอาชีวศึกษาของงานฝ่ายทะเบียนวิทยาลัย อาชีวศึกษาจะเชิงเทรา พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ 95% มีคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 1.50-3.00 ส่วนที่เหลืออีก 5% มีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3 ขึ้นไป ซึ่งแสดงให้เห็นว่า เด็กที่เรียนเก่งเลือกเรียนต่อ ทางสายอาชีวศึกษาน้อยมาก ดังนั้นเมื่อมีการสำรวจจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนและ การส่งเสริมการเรียนรู้เหล่านี้จึงพบว่า นักเรียนเหล่านี้มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในระดับ ปานกลาง ซึ่งแสดงว่า จริยธรรมเหล่านี้เด็กมีการพัฒนาไม่มากนัก

จริยธรรมด้านส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างมนุษย์ ผลการวิจัยในภาพรวมพบว่า นักเรียนมีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในระดับมาก โดยพฤติกรรมด้านนี้มีการสำรวจทั้งหมด 16 ข้อ และเมื่อนำมาพิจารณาเป็นรายข้อ พบข้อที่นักเรียนได้ปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก จำนวน 13 ข้อ ได้แก่ การแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของสถานศึกษา การร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง อย่างสม่ำเสมอ การให้ความเคารพต่อครู อาจารย์ การปฏิบัติตามระเบียบของห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ความรับผิดชอบในการทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนด การใช้ระเบียบแถวในการ รับบริการต่าง ๆ ของวิทยาลัยตามลำดับก่อนหลัง การให้ความร่วมมือในการทำงานเชิงกลุ่ม และ ให้ความช่วยเหลือเพื่อน ๆ เมื่อประสบปัญหาด้านการเรียน การทำงาน ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แบ่งปัน อุปถัมภ์การเรียนต่อเพื่อน ๆ การมีหน้าตาเข้มแข็งแจ่มใสและมีสุขภาพจิตที่ดี การชอบทำกิจกรรม กลุ่มสร้างความสัมพันธ์ การให้เกียรติและเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น และการมีความ

รับผิดชอบต่อตนเองและหมู่คณะ และพบข้อที่นักเรียนได้ปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในระดับปานกลาง 3 ข้อ ได้แก่ การใช้วาจาที่สุภาพในการติดต่อกับเพื่อน การดูแลทรัพย์สินต่าง ๆ ของวิทยาลัย และการตั้งใจศึกษาเล่าเรียนโดยไม่พูดคุยระหว่างเรียนหรือระหว่างที่ครูสอน และเมื่อนำทุกข้อมาหาค่าเฉลี่ยในภาพรวมจึงพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมหรือมีการปฏิบัติในระดับมากสาเหตุที่จริยธรรมด้านนี้ ส่วนใหญ่นักเรียนมีพฤติกรรมหรือมีการปฏิบัติในระดับมากคงสืบเนื่องมาจากวิทยาลัยมีการเข้มงวดกวดขันในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมเหล่านี้ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ การให้ความร่วมมือช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การมีสุขภาพจิตที่ดี การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น ในการปลูกฝังนั้นวิทยาลัยได้จัดทำเป็นโครงการอบรมคุณธรรม จริยธรรมในรูปแบบต่าง ๆ มีการสร้างกฎระเบียบและมอบหมายให้งานต่าง ๆ ในวิทยาลัยปฏิบัติ นอกจากนั้นมีการตรวจสอบติดตามผลการปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลา และถ้าเมื่อใดพบว่า ไม่ปฏิบัติตามคุณธรรมบางข้อที่ขัดกับระเบียบวินัย ก็จะมีการลงโทษ ส่วนนักเรียนที่ปฏิบัติดีก็จะให้รางวัลและกล่าวชมเชย ดังนั้นงานต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากวิทยาลัย ได้มีปฏิบัติงานในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมคือ งานปกครองได้มีการตรวจระเบียบการแต่งกาย และให้การอบรมเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมหน้าเสาธงทุกวันในตอนเช้า งานกิจกรรมนักศึกษาจะตรวจเช็คการเข้าแถวในการทำกิจกรรมหน้าเสาธง งานหลักสูตรและการสอนจะมอบหมายให้ครูอาจารย์สอนทุกคน ควบคุมความประพฤติและตรวจสอบการแสดงพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมต่าง ๆ ในระหว่างเรียน งานกิจกรรมนักศึกษามอบหมายให้อาจารย์ที่ปรึกษาเข้าพบเด็กในที่ปรึกษาของตนเพื่ออบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบของวิทยาลัย และการปรับตัว

ในสถานศึกษา งานแนะแนวคอยให้ความช่วยเหลือนักเรียนเมื่อประสบปัญหาด้านการเรียน การปรับตัว นอกจากนั้นก็ยังมีโครงการอบรมคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ นักเรียนของวิทยาลัยปีละหลาย ๆ ครั้ง เช่น โครงการนำนักเรียนนักศึกษาเข้าค่ายอบรมคุณธรรม จริยธรรมตามวัดต่าง ๆ โครงการนิมนต์พระนักเทศน์และวิทยากรที่มีความสามารถมาให้การอบรมภายในวิทยาลัย โครงการปฐมนิเทศนักเรียนใหม่และนักเรียนที่จะออกฝึกงานในสถานประกอบการและอื่น ๆ ซึ่งโครงการต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนแต่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนทั้งสิ้น ทั้งนี้วิทยาลัยคงเห็นว่า ถ้านักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมในเรื่องที่เกี่ยวกับการมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ การให้ความร่วมมือช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การมีสุขภาพจิตที่ดี การเคารพสิทธิของตนเอง และผู้อื่นเป็นอย่างดีแล้ว ตัวของนักเรียนเองและสังคมของวิทยาลัยจะเกิดความสุขสงบ ดังที่ อมรรณนุช (ม.ป.ป. : 7) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการมีคุณธรรม จริยธรรมคือ ประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติก่อให้เกิดความสุข ความเจริญเป็นรายบุคคล ประโยชน์ต่อสังคมและชุมชน ทำให้สังคมมีความสุข ความเจริญ ประโยชน์ต่อประเทศชาติทำให้ประเทศชาติเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน กลายเป็นแผ่นดินธรรมในการปกครอง แผ่นดินทองในทางเศรษฐกิจและประชาชนอยู่อย่างร่มเย็นเป็นสุข และ

ประโยชน์ต่อโลก ทำให้โลกปราศจากสงคราม ปราศจากความขัดแย้งเกี่ยวกับลัทธิการเมือง ศาสนา และก่อให้เกิดความสงบ สันติสุข

จากผลการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้อย่างเข้มงวด และวิทยาลัย มีการตรวจสอบ ติดตามผลอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ทำให้นักเรียนของวิทยาลัยเป็นผู้ที่มีระเบียบ วินัย มีความขยัน อดทน มีความรับผิดชอบ ให้ความร่วมมือช่วยเหลือกัน และอื่น ๆ เป็นอย่างดี ดังนั้นเมื่อมีการสำรวจพฤติกรรมจริยธรรมเหล่านี้ จึงพบว่า นักเรียนมีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรม อยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยนี้บางข้อยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของประเวศ ขอดภัย (2537 : 99) ที่ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับจริยธรรมของนักเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัด กรมอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยผลการวิจัยพบว่า จริยธรรมที่นักเรียนได้ปฏิบัติ ในระดับมากได้แก่ ความมีระเบียบวินัย ความศรัทธาในศาสนา ความรับผิดชอบ ความขยัน หมั่นเพียรและการใช้ปัญญาในการแก้ปัญหา ส่วนอีก 3 ข้อ ที่ผลการสำรวจพบว่า นักเรียนได้ปฏิบัติ หรือมีพฤติกรรมในระดับปานกลาง ได้แก่ การใช้วาจาที่สุภาพในการติดต่อสื่อสารกับเพื่อน การดูแลทรัพย์สินต่าง ๆ ของวิทยาลัย และการตั้งใจศึกษาเล่าเรียนโดยไม่พูดคุยระหว่างเรียนหรือ ระหว่างที่ครูสอน สาเหตุที่พฤติกรรม จริยธรรมข้อต่าง ๆ เหล่านี้ นักเรียนไม่ได้รับการพัฒนา มากนัก คงมีสาเหตุมาจากส่วนหนึ่งวิทยาลัยขาดการเข้มงวดกวดขันในการตรวจสอบ และลงโทษ ส่วนหนึ่งคงมีสาเหตุมาจากนิสัยเคยชินมาตั้งแต่เด็ก ๆ เช่น การพูดคุยโดยใช้วาจาสุภาพกับเพื่อนฝูง นักเรียนส่วนใหญ่ของวิทยาลัยพูดจาไม่ค่อยสุภาพ โดยไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงนิสัยทั้งที่ได้รับ การอบรมเพิ่มเติมจากวิทยาลัย ส่วนการดูแลทรัพย์สินของวิทยาลัยนั้นนักเรียนอาจเห็นว่า ทรัพย์สิน ไม่ใช่เป็นของตนเองจึงไม่ค่อยช่วยกันดูแลรักษาและวิทยาลัยก็ไม่ได้สร้างกฎระเบียบในการลงโทษ ผู้ที่ไม่ช่วยดูแลทรัพย์สินของวิทยาลัยอย่างชัดเจน ส่วนความตั้งใจศึกษาเล่าเรียนนั้นเป็นธรรมชาติ ของเด็กอาชีวศึกษาที่ไม่ชอบขยันเรียน ดังได้กล่าวมาแล้ว

จริยธรรมด้านส่งเสริมความเจริญมั่นคงให้แก่ชาติบ้านเมือง ผลการวิจัยในภาพรวมพบว่า นักเรียนมีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในระดับมาก โดยพฤติกรรมด้านนี้มีการสำรวจทั้งหมด 12 ข้อ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อนักเรียนได้ปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในระดับมาก ซึ่งจริยธรรมข้อต่าง ๆ เหล่านี้ ได้แก่ การรู้จักใช้และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การนิยมขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมและความเป็นอยู่แบบคนไทย การรู้จักจับจ่ายใช้สอย เครื่องอุปโภคบริโภคที่ผลิตขึ้นในประเทศ การไม่เสพของมีเงินมาและขาสพติดให้โทษ การไม่ขโมย อุปกรณ์การเรียนและของใช้ผู้อื่น การให้ความร่วมมือในกิจกรรมวันสำคัญของชาติ ศาสนาและ พระมหากษัตริย์ การรักและหวงแหนในศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ ความซื่อสัตย์สุจริตและ ยุติธรรม ความกล้าหาญอดทนในการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ การประหยัคอดออมในการใช้จ่าย ในชีวิตประจำวัน การเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ของวิทยาลัยอย่างประหยัด และการให้ความร่วมมือ ในกิจกรรมประชาธิปไตย จริยธรรมเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับความสามัคคี การรักชาติ

การไม่ติดสิ่งเสพติด ความซื่อสัตย์สุจริต ความกล้าหาญ การประหยัดและอื่น ๆ โดยที่ส่วนใหญ่เป็นนโยบายการส่งเสริมในระดับชาติ โดยมุ่งเน้นให้สถานศึกษาต่าง ๆ ในกระทรวงศึกษาธิการ นำไปปฏิบัติ เช่น การรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดให้โทษ การรณรงค์ให้เข้าร่วมในกิจกรรมวันสำคัญทางชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ การรณรงค์ให้รักษาวัฒนธรรมไทย การรณรงค์ให้นิยมใช้เครื่องอุปโภคและบริโภคที่ผลิตขึ้นในประเทศ การรณรงค์ให้รู้จักประหยัดและอดออม ฯลฯ โดยกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ได้มีการส่งเสริมและปฏิบัติในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ทั้งในรูปแบบของกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดอบรมตามโครงการต่าง ๆ การเข้าร่วมกิจกรรมของจังหวัด การศึกษาดูงานและอื่น ๆ โดยส่วนหนึ่งครู อาจารย์ในวิทยาลัยต่าง ๆ ได้คำนึงถึงการสอนค่านิยมของคนไทย ตามแนวคิดของ พันธ์ หันนาคินทร์ (2520 : 114-115) ที่กล่าวว่า คนไทยควรมีค่านิยมต่าง ๆ คือ ความรักและห่วงแหนในความมั่นคงปลอดภัยของชาติ ความจงรักภักดีและยึดมั่นด้วยศรัทธาบริสุทธิ์ของชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ความเลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม การมีวินัยตนเองและเคารพกฎระเบียบของบ้านเมือง ความสามัคคี ความภูมิใจในวัฒนธรรมไทย ความเสียสละ อดทน ความมัธยัสถ์ ความนิยมใช้ของไทย และอื่น ๆ เมื่อวิทยาลัยต่าง ๆ ในสังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้มีการส่งเสริมและปฏิบัติต่อเนื่องจนเป็นค่านิยมไทยเช่นนี้ ผลการสำรวจความคิดเห็นของจริยธรรมด้านนี้จึงพบว่า นักเรียนได้ปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในระดับมาก

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ และนักเรียนพบว่า อาจารย์และนักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนโดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้านก็ยังคงแตกต่างกันอีก ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้สืบเนื่องจาก อาจารย์ เมื่อเห็นว่ามีนักเรียนคนใดหรือกลุ่มใด ไม่ปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรมก็จะถูกกล่าวให้การอบรมสั่งสอนหรือลงโทษ ทั้งนี้เนื่องจากจิตวิญญาณของครูมีความคาดหวังให้นักเรียนทุกคนได้ดี ซึ่งนักเรียนที่เกเรนั้นอาจเป็นเพียงกลุ่มน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนส่วนใหญ่ของวิทยาลัย ในขณะที่ตัวนักเรียนเองเห็นว่า พวกตนได้ประพฤติปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรมดีอยู่แล้ว ทั้งนี้คงสืบเนื่องมาจากพวกตนส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา เป็นนักเรียนหญิง เมื่อได้รับการอบรมเพียงเล็กน้อยก็ปฏิบัติตาม นอกจากนั้นก็ยังได้รับการอบรมมาจากที่บ้าน ตามขนบธรรมเนียมประเพณีของไทย ที่พยายามฝึกให้สตรีมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ซึ่งผลการปฏิบัติดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เพียงพรรณ สุขจันทร์ (2524 : 81-84) ที่ได้ทำวิจัยเพื่อศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดบุรีรัมย์ และพบว่า นักเรียนหญิงมีพฤติกรรมทางจริยธรรมในด้านความรับผิดชอบ ความมี

ระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ ความสามัคคีและความยุติธรรม อยู่ในระดับสูง ดังนั้น เมื่อความต้องการของอาจารย์คาดหวังให้นักเรียนทุกคนปฏิบัติตามคุณธรรมจริยธรรม ทั้ง ๆ ที่แก่นักเรียนเพียงกลุ่มน้อย ในขณะที่เดียวกัน นักเรียนเห็นว่าเพื่อน ๆ ของคนส่วนใหญ่ได้ปฏิบัติตามคุณธรรมจริยธรรมคืออยู่แล้ว เมื่อทำการสำรวจสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ และนักเรียนเพื่อนำผลความคิดเห็นมาเปรียบเทียบกัน จึงพบว่ามีความแตกต่างกัน

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อเสนอแนะต่ออาจารย์ผู้ให้การอบรม

1. วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควรให้การส่งเสริม อบรม จริยธรรมด้านปัจเจกชนเพิ่มเติม ทั้งนี้เนื่องจากค่าเฉลี่ยรายด้านยังอยู่ในด้านต่ำกว่าด้านอื่น ๆ โดยเน้นข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำ เช่น การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ การสนใจศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากที่อาจารย์สอน การขอรับคำปรึกษาจากอาจารย์ เมื่อประสบปัญหาในการเรียน การทำงาน ความสามารถในการแก้ปัญหาการเรียนได้ด้วยตนเองอย่างมีเหตุผล การวิเคราะห์ปรับปรุงวิธีการทำงานให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิมเสมอ และการกล้าคิด กล้าพูดในทางสร้างสรรค์

2. วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควรให้การส่งเสริม อบรม จริยธรรมด้านส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างมนุษย์ ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำ เช่น การใช้วาจาสุภาพในการติดต่อสื่อสารกับเพื่อน การดูแลทรัพย์สินต่าง ๆ ของวิทยาลัย และการตั้งใจศึกษาเล่าเรียน โดยไม่พูดคุยระหว่างเรียนหรือระหว่างอาจารย์สอน

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมด้านจริยธรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา โดยขยายผลทั่วทุกภาคของกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

2. ควรทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมด้านจริยธรรมของนักเรียนทั้งในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา โดยขยายผลทั่วทุกภาคของกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ แล้วนำผลมาเปรียบเทียบกันในแต่ละระดับการศึกษา

บรรณานุกรม

- การฝึกหัดครู, กรม. 2525. จริยธรรมของอาจารย์และนักศึกษาสังกัดกรมการฝึกหัดครู.
กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู. เอกสารอัดสำเนา.
- กองการศาสนา. 2541. ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสุนทรียภาพและลักษณะนิสัย การฝึกฝนกาย
วาจาใจ. กรุงเทพฯ : การศาสนา.
- กิตติพงษ์ วงศ์สุนทร. 2527. จริยธรรมพื้นฐานที่สอดแทรกได้ทุกวิชา. วารสารมิตรครู.
26 : 21-23.
- จิรวรรณ วิรัชกุล. 2524. “การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ในจังหวัดชลบุรี.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เจ็ดโหม สังขนันท์. 2542. “ความรู้และความต้องการฝึกอบรมเกี่ยวกับการเลี้ยงสุกรของเกษตรกร
ในจังหวัดฉะเชิงเทรา.” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิณ และเพ็ญแข ประจันปัจจนึก. 2520. “การเปรียบเทียบพัฒนาการทาง
จริยธรรมของเด็กวัยรุ่นที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบการคิดแตกต่างกัน.” ปริญญาานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ถนอม เลขาพันธ์. 2531. “ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมของนักเรียนตามการรับรู้ของครู-
คณิตศาสตร์และผู้ปกครองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เขตการศึกษา 3.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชา
มัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเรือง อินทร์นงค์. 2534. จริยธรรมกับชีวิต. นครสวรรค์ : ภาควิชาปรัชญาและศาสนา คณะวิชา
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูนครสวรรค์.
- ประกอบ เกิดนิล. 2523. “ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับพฤติกรรมทาง
จริยธรรมของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม.”
วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
พระนครเหนือ.
- ประเวศ ยอดยิ่ง. 2527. จริยธรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในสถานศึกษา
สังกัดกรมอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ศูนย์นิเทศอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียง
เหนือ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา.
- ประสาน หอมพุด และทิวรรณ หอมพุด. 2537. จิตวิทยาทั่วไป จิตวิทยาธุรกิจ. กรุงเทพฯ : พิสิษฐ์
การพิมพ์.

- พนัส หันนาคินทร์. 2523. การสอนค่านิยมและจริยธรรม. กรุงเทพฯ : พินเณศ.
- พรณีย์ กัณฑรากร. 2523. “การศึกษาเปรียบเทียบจริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียนที่มีภูมิหลังต่างกัน ในจังหวัดสงขลา.” ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เพียงพรรณ สุขจันทร์. 2524. “การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เพ็ญแข แสงแก้ว. 2538. การวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : ภาควิชาคณิตศาสตร์และสถิติ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ภัทร ชันดรกร. 2543. รายงานการวิจัยระดับคุณธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่.
- ราชบัณฑิตสถาน. 2531. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน 2525. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทรัพย์.
- ลออ การุณยะวนิช. 2520. จริยศึกษาและการพัฒนาประเทศ. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.
- วิชาการ, กรม. 2523. แนวทางพัฒนาจริยธรรมไทย. กรุงเทพฯ : การศาสนา.
- วิชาการ, กรม. 2531. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ คุรุสภา.
- วิชาการ, กรม. 2540. สรุปผลการสังเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับศักยภาพของเด็กไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา
- วิมล เสวตกนิษฐ. 2521. “การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในภาคเหนือ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิไล แสงเหมือนขวัญ. 2537. “ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะด้านคุณธรรมที่ประเมิน โดยตนเอง ครูผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นเรียน.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุวิมล สุรงค์กาญจนลัย. 2526. “พฤติกรรมและแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ตามคำ รายงานของนักเรียน ครู และผู้ปกครอง.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชา จิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรศักดิ์ สันติชัยญาโชค. 2521. “การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ในเขตชายแดนภาคใต้.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2538. **ประสิทธิภาพของการอาชีวศึกษา.**
สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2540. **แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8**
(พ.ศ. 2540-2544). กรุงเทพฯ : อรรถพลการพิมพ์.
- อมร วรรณุช. ม.ป.ป. **จริยธรรมกับชีวิต.** กรุงเทพฯ : ภาควิชาปรัชญาและศาสนา
อร่าม โกฏิกุล. 2529. นักศึกษาอาชีวศึกษาที่นายจ้างต้องการ. **วารสารอาชีวศึกษา.** 2 : 37.
- อาลัย จันทร์พานิชย์. 2524. “การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
จังหวัดบุรีรัมย์.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- โอภาส ไบสูงเนิน. 2530. “ศึกษาพฤติกรรมทางด้านจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด.” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.
- อัปสร บุญประดับ. 2534. “เอดส์ในโรงเรียน.” **มติชน.** (16 กันยายน 2534) : 18.
- Piaget, Jean. 1965. **The Moral Judgment of the Children.** New York : Collier Book.
- Kohlberg, L. 1970. The Child as a moral Philosopher. **Readings in Educational Psychology**
Today. California, CMR Book.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

คำสั่งคณะกรรมการคุศศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ที่ 196/2543

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อ

และเค้าโครงวิทยานิพนธ์ของ นางนงลักษณ์ คงศิริ

เพื่อให้การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ของ นางนงลักษณ์ คงศิริ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อควบคุมและพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

รศ.ดร.ปริยาพร	วงศ์อนุตรโรจน์	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์
ดร.กฤษณีย์	อุทุมพร	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

2. คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

อาจารย์อัจฉรา	สีปสินธุ์สกุลไชย	ประธานกรรมการ
ดร.มาลัย	จิรวัดมนเกษตร	กรรมการ
ดร.ณรงค์	พิมสาร	กรรมการ
รศ.ดร.ปริยาพร	วงศ์อนุตรโรจน์	กรรมการ
ดร.กฤษณีย์	อุทุมพร	กรรมการ

สั่ง ณ วันที่ / มิถุนายน พ.ศ. 2543

(รองศาสตราจารย์ รวีวรรณ ชินะตระกูล)

คณบดี

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตร์ อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา ที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการดังนี้

ได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 4 กันยายน 2543

1. นางนงลักษณ์ คงศิริ ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาพฤติกรรมด้านจริยธรรม ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออก" โดยมี รศ.ดร.ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ดร.กฤษณีย์ อุทุมพร เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ให้ เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ 4 ตุลาคม พ.ศ.2543

(รศ.ดร.บุญวัฒน์ อัดชู)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม 1504/ 4369

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

13 กันยายน 2543

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.ไชยพันธ์ แสงเมฆา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วย นางนงลักษณ์ คงศิริ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหาร
อาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การศึกษาพฤติกรรมด้านจริยธรรมของนักเรียนระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก "

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ
สามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย
ที่แนบมาพร้อมนี้ จำนวน 1 ชุด ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการ
ตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บรวบรวมข้อมูลของ นางนงลักษณ์ คงศิริ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอบคุณ
เป็นอย่างยิ่งมาใน โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

ที่ ทม 1504/ 4369

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๔ กันยายน 2543

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.ประเสริฐ สุทธิประสิทธิ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วย นางนงลักษณ์ คงศิริ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การศึกษาพฤติกรรมด้านจริยธรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา. ภาคตะวันออก "

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัยเกี่ยวกับ แบบสอบถาม ดังที่แนบมาพร้อมนี้ จำนวน 1 ชุด ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บรวบรวมข้อมูลของ นางนงลักษณ์ คงศิริ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณ เป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 32/1199, 73/3000 ต่อ 3679

โทรสาร. 3269040

ที่ ทม 1504/ 4369

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒ กันยายน 2543

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน รศ.ศติมน ปรีดา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วย นางนงลักษณ์ คงศิริ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การศึกษาพฤติกรรมด้านจริยธรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา. ภาคตะวันออก "

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัยเกี่ยวกับ แบบสอบถาม ดังที่แนบมาพร้อมนี้ จำนวน 1 ชุด ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บรวบรวมข้อมูลของ นางนงลักษณ์ คงศิริ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณ เป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร 3271199, 7373000 ต่อ 3679

โทรสาร 3269040

ที่ ทม 1504/ 4369

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๑๓ กันยายน 2543

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายจำนงค์ อินทองคำ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วย นางนงลักษณ์ คงศิริ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การศึกษาพฤติกรรมด้านจริยธรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก "

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัยเกี่ยวกับ แบบสอบถาม ดังที่แนบมาพร้อมนี้ จำนวน 1 ชุด ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บรวบรวมข้อมูลของ นางนงลักษณ์ คงศิริ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณ เป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ที่ ทม 1504/ 4369

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

/3 กันยายน 2543

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางเจ็ดโถม สังขนันท์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วย นางนงลักษณ์ คงศิริ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การศึกษาพฤติกรรมด้านจริยธรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก "

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัยเกี่ยวกับ แบบสอบถาม ดังที่แนบมาพร้อมนี้ จำนวน 1 ชุด ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บรวบรวมข้อมูลของ นางนงลักษณ์ คงศิริ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณ เป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร 3271199, 7373000 ต่อ 3679

โทรสาร 4269040

ที่ ทม 1504/ 5138

คณะกรรมการอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

1 พฤศจิกายน 2543

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา

ด้วย นางนงลักษณ์ คงศิริ นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาพฤติกรรมด้านจริยธรรม ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก" คณะครุศาสตร์ อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดพิจารณาอนุญาต ให้นักศึกษาได้ทดลองใช้ แบบทดสอบ เพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน
มา ใน โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 3271199, 7373000 ต่อ 3679

โทรสาร.3269040

ที่ ทม 1504/ 0126

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒ มกราคม 2544

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำโครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด
2. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและคำโครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นางนงลักษณ์ คงศิริ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาพฤติกรรมด้านจริยธรรม ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออก" และได้รับอนุมัติหัวข้อและคำโครงการวิทยานิพนธ์แล้วเมื่อ วันที่ 4 กันยายน 2543 ในการทำวิจัยเรื่องนี้นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยใช้แบบสอบถาม ในสถานศึกษาของท่าน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์ ให้นักศึกษาทำการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 3271199, 7373000 ต่อ 3692

โทรสาร.3269040

ที่ ทม 1504/ 0126

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒ มกราคม 2544

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาชลบุรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำโครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด
2. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและคำโครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นางนงลักษณ์ คงศิริ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาพฤติกรรมด้านจริยธรรม ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออก" และได้รับอนุมัติหัวข้อและคำโครงการ วิทยานิพนธ์แล้วเมื่อ วันที่ 4 กันยายน 2543 ในการทำวิจัยเรื่องนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยใช้แบบสอบถาม ในสถานศึกษาของท่าน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์ ให้นักศึกษาทำการ เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 3271199, 7373000 ต่อ 3692

โทรสาร. 3269040

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

พฤติกรรมด้านจริยธรรมของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษา

.....

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์สำหรับการจัดทำวิทยานิพนธ์เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา

2. แบบสอบถามได้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของคำถามเป็นแบบเลือกตอบ โดยถามเกี่ยวกับวิทยาลัยที่ปฏิบัติงานหรือเรียนและสถานภาพของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 เป็นพฤติกรรมด้านจริยธรรมของนักเรียนระดับ ปวช. วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งลักษณะคำถามเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) ให้คะแนน 5 ระดับ เป็น 5, 4, 3, 2, และ 1 ตามลำดับของพฤติกรรมด้านจริยธรรมที่นักศึกษาได้ปฏิบัติเป็นระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยถามเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรม 3 ด้าน คือ จริยธรรมด้านปัจเจกชน จริยธรรมด้านส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างมนุษย์ และจริยธรรมด้านส่งเสริมความเจริญมั่นคงให้แก่ชาติบ้านเมือง

(นางนงลักษณ์ คงศิริ)

นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง พฤติกรรมด้านจริยธรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษา

.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
คำชี้แจง : โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง
หน้าข้อความที่เป็นจริง

เลขที่แบบสอบถาม □ □ □
สำหรับนักวิจัย

1. สถานศึกษาที่ท่านปฏิบัติงาน/เรียน
 -(1) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชลบุรี
 -(2) วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา

2. สถานภาพของท่าน
 -(1) ครู อาจารย์
 -(2) นักเรียนชั้น ปวช. 1
 -(3) นักเรียนชั้น ปวช. 2
 -(4) นักเรียนชั้น ปวช. 3

ตอนที่ 2 พฤติกรรมด้านจริยธรรมของนักเรียน

- คำชี้แจง : 1. ถ้านักเรียนเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง
ทางขวางมือที่เห็นว่าเพื่อน ๆ ส่วนใหญ่ปฏิบัติ
2. ถ้าครู อาจารย์เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง
ทางขวางมือที่เห็นว่านักเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติ

- 5 หมายถึง นักเรียนได้ปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในข้อนั้นระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง นักเรียนได้ปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในข้อนั้นระดับมาก
- 3 หมายถึง นักเรียนได้ปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในข้อนั้นระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง นักเรียนได้ปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในข้อนั้นระดับน้อย
- 1 หมายถึง นักเรียนได้ปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในข้อนั้นระดับน้อยที่สุด

พฤติกรรมนักเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
จริยธรรมด้านปัจเจกชน					
1. ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียน					
2. สนใจศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม นอกเหนือจากที่ครู-อาจารย์สอน					
3. มีความอดทน มานะพยายามในการเรียนการทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย					
4. เมื่อประสบปัญหาในการทำงาน มาขอรับคำปรึกษาจากครู-อาจารย์ผู้สอนเสมอ					
5. สามารถทำงานหรือแก้ปัญหาการเรียนได้ด้วยตนเองอย่างมีเหตุผล					
6. มีความรับผิดชอบในการทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนด					
7. วิเคราะห์ ปรับปรุงการทำงานให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิมเสมอ					
8. ยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ๆ ในการแก้ปัญหาการเรียนอย่างมีเหตุผล					
9. รับประทานอาหารจนหมดจาน					
10. ไม่ทิ้งหนังสือหรืออุปกรณ์การเรียนหลังสอบเสร็จ					
11. รู้จักประหยัดค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน					
12. กล้าคิด กล้าทำ กล้าพูดในทางสร้างสรรค์					

พฤติกรรมนักเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
จริยธรรมด้านส่งเสริมความสัมพันธ์อันดี ระหว่างมนุษย์					
13. แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของสถานศึกษา					
14. ร่วมกิจกรรมหน้าเสาธงอย่างสม่ำเสมอ					
15. ใช้วาจาที่สุภาพในการติดต่อสื่อสาร กับเพื่อน					
16. ให้ความเคารพต่อครู-อาจารย์					
17. ปฏิบัติตามกฎระเบียบของห้องเรียนและ ห้องปฏิบัติการ					
18. มีความรับผิดชอบในการทำงานเสร็จ ตามเวลาที่กำหนด					
19. ดูแลทรัพย์สินต่าง ๆ ของวิทยาลัย					
20. ใช้ระเบียบแถวในการรับบริการต่าง ๆ ของวิทยาลัยตามลำดับก่อนหลัง					
21. ให้ความร่วมมือในการทำงานเป็นกลุ่ม กับเพื่อน ๆ นักเรียน นักศึกษาด้วยดี					
22. เมื่อเพื่อน ๆ ประสบปัญหาด้านการเรียน การทำงาน ได้ให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล ซึ่งกันและกัน					
23. มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แบ่งปันอุปกรณ์ การเรียนต่อเพื่อน ๆ					
24. มีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใสและสุขภาพจิตที่ดี					
25. ชอบทำกิจกรรมกลุ่มในการสร้างความ สัมพันธ์ เช่น กิจกรรมชมรม กิจกรรมกีฬา และกิจกรรมอาสาสมัครต่าง ๆ					
26. ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน โดยไม่พูดคุยระหว่าง เรียน หรือระหว่างครู-อาจารย์สอน					
27. ให้เกียรติและเคารพสิทธิของตนเองและ ผู้อื่น					

พฤติกรรมนักเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
28. มีความรับผิดชอบต่อตนเองและหมู่คณะ					
จริยธรรมด้านส่งเสริมความเจริญมั่นคง ให้แก่ชาติบ้านเมือง					
29. รู้จักใช้และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม					
30. นิยมขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม และความเป็นอยู่แบบคนไทย					
31. รู้จักจับจ่ายใช้สอยเครื่องอุปโภคบริโภค ที่ผลิตขึ้นในประเทศ					
32. ไม่เสพของมีนเมาและยาเสพติดให้โทษ					
33. ไม่ขโมยอุปกรณ์การเรียนและของใช้ ของผู้อื่น					
34. ให้ความร่วมมือในกิจกรรมวันสำคัญของ ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์					
35. รักและหวงแหนในศิลปะและวัฒนธรรม ของชาติ					
36. ซื่อสัตย์ สุจริต และยุติธรรม					
37. กล่าวหาญ อดทนในการแสดงออก อย่างสร้างสรรค์					
38. ประหยัด อดออมในการใช้จ่ายในชีวิต ประจำวัน					
39. เลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์ของวิทยาลัย อย่างประหยัด					
40. ให้ความร่วมมือในกิจกรรมประชาธิปไตย					

ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่ตอบแบบสอบถามอย่างสมบูรณ์

ประวัติผู้เขียน

- ชื่อ - ชื่อสกุล นางนงลักษณ์ กงศิริ
- วัน เดือน ปีเกิด 5 เมษายน 2500
- ประวัติการศึกษา พ.ศ. 2519 มัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสิงห์บุรี
 พ.ศ. 2525 ครุศาสตร์บัณฑิต สาขาคหกรรม สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
 พ.ศ. 2545 หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- ประวัติการทำงาน พ.ศ. 2526 อาจารย์ 1 ระดับ 3 วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุโขทัย
 พ.ศ. 2533 อาจารย์ 2 ระดับ 5 วิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรี
 พ.ศ. 2540 ปัจจุบัน ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา